

ΟΡΕΙΝΗ

Περιοδική έκδοση για τα ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΑ | Άνοιξη-Καλοκαίρι 2009 | www.theodoriana.com

Αριθμός φύλλου 24

ΤΑ ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΑ ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ

Κοινή πρόταση συλλόγων, για τον εκπρόσωπο στο Φορέα Διαχείρισης. Απόφαση πρόκληση για ενοποίηση των Φορέων.

Υπογράφηκε στις 12 Φεβρουαρίου (αρ. ΦΕΚ: 49) από τον πρόεδρο Δημοκρατίας του Π.Δ. που χαρακτηρίζει τον ορεινό όγκο των Τζουμέρκων, του Περιστερίου και της χαράδρας του ποταμού Αράχθου ως Εθνικού Πάρκου. Στο Προεδρικό Διάταγμα δεν υπάρχουν αλλαγές σχετικά με το τελικό σχέδιο. Ισχύουν δηλαδή αυτά που είχαμε γράψει και αναφέρει στα προηγούμενα φύλλα της ΟΡΕΙΝΗΣ.

Σύμφωνα με το Π.Δ. για τη σύσταση του εννεαμελούς Φορέα Διαχείρισης, προβλέπεται και ένας εκπρόσωπος περιβαλλοντικής οργάνωσης, που δραστηριοποιείται στην περιοχή των Τζουμέρκων. Έτσι στάλθηκαν από το Υπουργείο Περιβάλλοντος σχετικές προσκλήσεις για κατάθεση προτάσεων σε οργανώσεις και συλλόγους. Ενώ κατέθεσαν προτάσεις σύλλογοι μεταξύ αυτών και ο σύλλογος προστασίας θαλάσσιας φύκιας(!), αγνοήθηκαν παντελώς και επιδεικτικά οι δυο σύλλογοι των Τζουμέρκων, ο σύλλογος Προστασίας Αράχθου και ο δικός μας σύλλογος ΟΙ ΟΡΕΙΝΟΙ, που αποδεδειγμένα τα τελευταία δέκα χρόνια έχουμε δώσει μεγάλους αγώνες για τη σωτηρία του φυσικού πλούτου των Τζουμέρκων.

Σύλλογοι, που την υπόθεση του Εθνικού Πάρκου την παρακολουθήσαμε απ' την αρχή, καταθέτοντας προτάσεις, παρατηρήσεις, ακόμα και υπομνήματα στο ΣτΕ για αλλαγές πάνω στο τελικό σχέδιο του Π.Δ.

Ύστερα από αυτά, ο σύλλογος Προστασίας Αράχθου, ο δικός μας σύλλογος ΟΙ ΟΡΕΙΝΟΙ και ο σύλλογος προστασίας Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς Ματσουκίου, καταθέσαμε κοινή πρόταση προς το ΥΠΕΧΩΔΕ. Προτάθηκε ως εκπρόσωπος Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης (Μ.Κ.Ο.) στον φορέα διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου, ο δικηγόρος Γιάννης Παπαδημητρίου, πρώην πρόεδρος και νυν μέλος του συλλόγου Προστασίας Αράχθου και ως αναπληρωματικός του ο πρόεδρος των ΟΡΕΙΝΩΝ Δημήτρης Στεργιούλης.

Κι αυτό γιατί: οι τρεις αυτοί σύλλογοι είναι κατά τεκμήριο οι μόνοι που δραστηριοποιούνται σε περιβαλλοντικά θέματα στην ευρύτερη περιοχή του Πάρκου Τζουμέρκων, στο καταστατικό τους αναφέρεται ρητά μεταξύ των σκοπών τους η προστασία του περιβάλλοντος, λόγω της πολύ καλής γνώσης της περιοχής πιστεύουμε ότι έχουν να προσφέρουν πολλά στον Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων, και τέλος οι τρεις σύλλογοι συμμετείχαν ενεργά στη διαδικασία θεσμοθέτησης του Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων, καταθέτοντας προτάσεις-παρατηρήσεις επί του Σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος.

Η τύχη της παραπάνω κοινής προτάσής μας θα κριθεί από την σχετική απόφαση του ΥΠΕΧΩΔΕ, που αναμένεται.

Κι ενώ ακόμα δεν έχει συσταθεί ο φορέας Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων, ο θεσμός δέχεται ένα σοβαρό πλήγμα από μια απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Οικονομικής πολιτικής. Αυτή η επιτροπή, στα πλαίσια σχεδίου για την περικοπή δαπανών στο Δημόσιο Τομέα, αποφάσισε εκτός των άλλων και τη συγχώνευση των 29 φορέων Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών και Εθνικών Πάρκων σε 13, έναν ανά διοικητική

Περιφέρεια.

Στην Ήπειρο υπάρχουν τέσσερις Φορείς (Αμβρακικού, Παμβώτιδας, στενών και εκβολών Αχέροντα και Καλαμά, Βίκου-Αώου) και δύο που είναι υπό σύσταση (Τζουμέρκων και Γράμμου), οι οποίοι αποφασίστηκε να συγχωνευτούν σε έναν Φορέα Διαχείρισης.

Δέκα από τις μεγαλύτερες περιβαλλοντικές οργανώσεις της Ελλάδας, αντιδρώντας έντονα στην παραπάνω απόφαση, απέστειλαν επιστολή στον ίδιο τον Πρωθυπουργό και στους αρμόδιους υπουργούς. Οι οργανώσεις απορρίπτουν την απόφαση και κάνουν λόγο για «σκανδαλώδη πρωτοβουλία της κυβέρνησης», που έρχεται να προστεθεί σε μια σειρά περιβαλλοντικών ατοπημάτων.

Αναφέρουν στην επιστολή τους, ότι οι φορείς που είναι επιφορτισμένοι με την προστασία του περιβάλλοντος είναι πολύ λίγοι, ενώ ούτε την πολιτική στήριξη απολαμβάνουν, ούτε οι απαραίτητοι πόροι διατίθενται για την ενίσχυσή τους. Επισημαίνουν ότι από την συγχώνευση των φορέων Διαχείρισης, δεν θα προκύψουν έσοδα για το κράτος, δεδομένου ότι οι Φορείς χρηματοδοτούνται σχεδόν αποκλειστικά από κοινοτικούς και όχι εθνικούς πόρους. Η κυβέρνηση, προσπαθώντας απεγνωσμένα να περιορίσει κρατικά έξοδα, ταυτίζει τους ήδη προβληματικούς, οικονομικά και θεσμικά, φορείς διαχείρισης και τις δαπάνες για το περιβάλλον, με τις πράγματι υπέρμετρες κρατικές δαπάνες του δημόσιου τομέα, παραβιάζοντας προηγούμενες περιβαλλοντικές της δεσμεύσεις και αναδεικνύοντας ταυτόχρονα το τεράστιο έλλειμμα περιβαλλοντικής πολιτικής στη χώρα μας.

Θολό τοπίο αποτελεί πλέον η διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών και Εθνικών Πάρκων που υπάρχουν, αλλά και του δικού μας Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων. Χαρακτηριστικό είναι, ότι ενώ ακόμα δεν έχει στεγνώσει το μελάνι από τις υπογραφές στο Προεδρικό Διάταγμα για το Εθνικό Πάρκο Τζουμέρκων, ακόμα δεν έχει συσταθεί ο φορέας Διαχείρισής του όπως προβλέπεται, και το Προεδρικό Διάταγμα αναιρείται από την παραπάνω διυπουργική απόφαση, που προβλέπει ενοποίηση του φορέα του, αυτού που ακόμα δεν έχει συσταθεί.

Επίσης κανείς δεν γνωρίζει με ποιο τρόπο θα γίνει μια τέτοια συνένωση και πώς είναι δυνατόν να ενωθούν φορείς που διαχειρίζονται περιοχές με διαφορετικά χαρακτηριστικά, έκταση, μορφολογία, οικοσυστήματα που είναι εντελώς διαφορετικά μεταξύ τους; Ελπίζουμε τελικά να υπάρξει κυβερνητική αλλαγή πλεύσης και να μην υλοποιηθεί το κυβερνητικό σχέδιο, αλλά αντίθετα να υπάρξει ουσιαστική χρηματοδότηση, αναβάθμιση και πολιτική στήριξη των φορέων Διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών της χώρας μας, μέσα σ' αυτούς και του δικού μας Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων, που δυστυχώς η θεσμοθέτησή του ξεκινά με τους χειρότερους οιωνούς.

Φραγμός στα Υ/Η από το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού

Η αυλαία φαίνεται να πέφτει στην υπόθεση κατασκευής των νέων υδροηλεκτρικών στα Θεοδώριανα. Όπως είναι γνωστό μετά την αρνητική γνωμοδότηση της υπηρεσίας Νεώτερων μνημείων Ηπείρου, το ΥΠΕΧΩΔΕ επέστρεψε την προμελέτη των έργων στην κατασκευάστρια εταιρεία για επανασχεδιασμό. Με την υπόδειξη, η εταιρεία στον καινούργιο σχεδιασμό να λάβει υπόψη της και το νέο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

Το Ειδικό αυτό Χωροταξικό πλαίσιο για τις ΑΠΕ (ΦΕΚ: 2464B/3.12.08) και συγκεκριμένα στο άρθρο 14 παρ. ε αναφέρει: η χωροθέτηση μικρών υδροηλεκτρικών έργων αποκλείεται εντός των περιοχών της επικράτειας που έχουν ενταχθεί ως τόποι κοινοτικής σημασίας στο δίκτυο ΦΥΣΗ 2000 σύμφωνα με την απόφαση 2006/613/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η περιοχή των Θεοδωριάδων σύμφωνα με την παραπάνω Κοινοτική Απόφαση έχει χαρακτηρι-

στεί τόπος κοινοτικής σημασίας (SCI) με τον κωδικό GR2110002 (Όρη Αθαμάνων-Νεραίδα) και άρα δεν επιτρέπεται πλέον η εγκατάσταση μικρών υδροηλεκτρικών.

Επίσης στο άρθρο 16 παρ. γ αναφέρει: όταν προβλέπεται εκτροπή του νερού από τη φυσική κοίτη του υδατορεύματος και για μήκος μεγαλύτερο των 250 μ., όπως προβλέπει η μελέτη για τα δικά μας ποτάμια, το μήκος της φυσικής κοίτης που θα αφήνεται μεταξύ δυο επάλληλων Μ.Υ.Ε., δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 1.000μ. Με απλά λόγια ο σταθμός παραγωγής του ενός έργου, πρέπει να απέχει τουλάχιστον χίλια μέτρα από το τεχνικό υδροληψίας (φράγμα) του άλλου έργου. Κάτι τέτοιο όμως στα δικά μας ποτάμια δεν συμβαίνει, μιας και σύμφωνα με τη μελέτη, όταν θα αφήνεται το νερό στην κοίτη του ποταμού απ' τους σταθμούς παραγωγής που σχεδιάζονται στη «Σμίξη», λίγα μέτρα παρακάτω υπάρχει το ήδη υπάρχον φράγμα της ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ και το ποτάμι εξαφανίζεται

από τη φυσική κοίτη του μιας και οδηγείται σε σήραγγα εκτροπής.

Τέλος στις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 27 αναφέρει: άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, που έχουν εκδοθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος σχεδίου, επανελέγχονται, ως προς τη συμβατότητάς τους με τις διατάξεις του παρόντος Ειδικού Πλαισίου, στο στάδιο έγκρισης περιβαλλοντικών όρων. Άρα η άδεια παραγωγής που κατέχει από το 2004 η ΤΕΡΝΑ, όταν θα έρθει η στιγμή της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, θα σκοντάψει στις παραπάνω διατάξεις του χωροταξικού πλαισίου.

Όλα τα παραπάνω δείχνουν ότι δύσκολα πλέον η κατασκευάστρια εταιρεία ΤΕΡΝΑ, μπορεί να επανέλθει για την κατασκευή των δυο νέων υδροηλεκτρικών στα Θεοδώριανα και μάλλον κλείνει εδώ ο δεκαετής αγώνας των κατοίκων και φορέων του χωριού μας για την αποτροπή των παραπάνω έργων.

Ο απολογισμός του χειμώνα

Ιδιαίτερα βαρύς ήταν φετινός χειμώνας για το χωριό μας και τους λιγοστούς μόνιμους χειμωιάτες. Πολλά χιόνια, ίσως τα περισσότερα της τελευταίας πενταετίας και πολύ χαμηλές θερμοκρασίες. Το περισσότερο χιόνι έπεσε τις μέρες των Χριστουγέννων. Για αρκετές μέρες κρατήθηκε μέσα στο χωριό σχεδόν στο ένα μέτρο. Οι χαμηλότερες θερμοκρασίες παρατηρήθηκαν στα μέσα Φλεβάρη, τότε που το χωριό έμεινε και μια μέρα χωρίς ηλεκτρικό. Μια όμορφη αναλαμπή είχαμε το τριήμερο της Αποκριάς, με κατάλευκο τοπίο και πολύ καλό καιρό, που έφερε πολύ κόσμο στο χωριό. Τα δυσκολότερα όμως τα φύλαγε ο Μάρτης, που κύλησε με βαρυχειμωνιά, πυκνές χιονοπτώσεις και πολλά προβλήματα. Τα μεγαλύτερα δημιουργήθηκαν στα τέλη Μάρτη, όταν το χωριό αποκλείστηκε για δύο μέρες, αφού ο δρόμος από το Σταυρό παρέμεινε κλειστός από το χιόνι και ο κάτω δρόμος της Αγίας Τριάδας έκλεισε από κατολισθήση στη διασταύρωση της Νερδιάς. Και το χειρότερο, βλάβη στο δίκτυο της Δ.Ε.Η., κράτησε το χωριό για δύο μερόνυχτα χωρίς ρεύμα. Το κατάλευκο τοπίο διατηρήθηκε μέχρι τα μέσα Απριλίου κάνοντας το φετινό Πάσχα μοναδικό και ξεχωριστό. Στον αποχριστιανισμό του δρόμου παρατηρήθηκαν κάποια προβλήματα, τα οποία δεν είχαν να κάνουν μόνο με την ποσότητα του χιονιού, αλλά και με την έλλειψη επαρκούς συντονισμού. Ο δρόμος της Αγίας Τριάδας, με τα όποια προβλήματα του και την επικινδυνότητά του, έδωσε λύσεις, αφού κρατήθηκε έστω και με δυσκολία ανοιχτός. Το Παρκο ορεινών δραστηριοτήτων στο Λιβάδι λειτουργήσει κανονικά και έφερε κόσμο στο χωριό. Οπόσο για περισσότερα από τρία Σαββατοκύριακα, παρέμεινε κλειστό, αφού ο δρόμος από το Σταυρό δεν ήταν ανοιχτός, αν και το ύψος του χιονιού δεν ήταν αρκετά μεγάλο. Όλοι μας, και πρώτα απ' όλους η κοινότητα και οι επαγγελματίες του χωριού, πρέπει να καταλάβουμε ότι πλέον τα θεοδώριανα είναι πολύ γνωστά και έχουν μέλλον. Μη μας φοβίζει ο χειμώνας και το χιόνι. Να αφήσουμε την μεμψιμοιρία και να κοιτάζουμε να εκσυγχρονιστούμε και να προγραμματίσουμε το μέλλον. Οι επισκέπτες έρχονται για την μοναδική φυσική ομορφιά, αλλά επιζητούν και μια ικανοποιητική παροχή υπηρεσιών. Πρέπει να ξεκολλήσουμε από το σύνδρομο του Δεκαπενταύγουστου. Καλό το πανηγύρι μας, αλλά δεν φτάνει. Ούτε μπορεί να κρατηθεί ένα χωριό με δέκα μέρες τον Αύγουστο. Η περιοχή των Τζουμέρκων, έχει κερδίσει σημαντικό από το χαμένο έδαφος και το μέλλον με σωστό σχεδιασμό, προβλέπεται ακόμα καλύτερο. Αν αυτό δεν το καταλάβουμε και εμείς εγκρίτως, το παιχνίδι φαίνεται να χάνεται για πάντα. Δ.Σ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ο δικός μας ... Άργος

Πολλές φορές βρέθηκε στο δρόμο μας, ξεπλωμένος ράθυμα να περιμένει το αφεντικό του, τον παπα-Θωμά. Τον φοβηθήκαμε, τον χουγιάσαμε, τον χαϊδέψαμε, τον αγαπήσαμε. Μόνιμος κάτοικος του χωριού εδώ και μια δεκαετία, όσα και τα χρόνια του. Η φετινή χρονιά όμως διαφορετική. Σοβαροί λόγοι ανάγκασαν τον παπα-Θωμά να εγκαταλείψει το χωριό, ύστερα από ογδόντα τέσσερα

χρόνια. Ο Τζάκ έμεινε πίσω, με αρκετά εφόδια για να περάσει το χειμώνα, αλλά και μια μόνιμη ελίθνη στα μάτια. Τα σκυλιά άλλωστε, δεν ξέρουν από σοβαρούς οικογενειακούς λόγους. Ο χειμώνας μακρύς. Αυτός εκεί. Με χιόνια και παγωνιές, μόνιμος θαμώνας της πλατείας. Ξαπλωμένος στο χιόνι, περιμένει με αγωνία τη γνωστή φηούρα με τα μαύρα να ξεπροβάλει. Σύντροφος και παρέα για τους χειμωιάτες. Απ' την ταβέρνα του Λάμπρου, στον όχτο για τον Παύλο κι από κει στην Τάβλα για το Σωτήρη, επιζητώντας την ανθρώπινη συντροφιά. Και κάθε βράδυ πίσω πάλι, ταγμένος στο καθήκον. Φύλακας στο άδειο σπίτι. Όχι η ιστορία του δεν τελειώνει όπως του Άργου. Ο παπα-Θωμάς επέστρεψε στα χωριά. Ο Τζάκ για τρεις μέρες έκλαιγε. Τώρα ξέρει. Το αφεντικό του δεν τον εγκατέλειψε. Και να φύγει ξανά για λίγο, αυτός θα μείνει πίσω, πάντα πιστός και θα τον περιμένει.

Έκλεισε η χωματερή στο χωριό.

Παρελθόν ο σκουπιδοτόπος, σ' ένα πανέμορφο μέρος λίγο πριν το χωριό. Από τις αρχές Μαΐου, όλοι οι ΟΤΑ του νομού Άρτας, άρα και η δική μας κοινότητα, είναι υποχρεωμένοι να μεταφέρουν τα απορρίμματα στο νέο Χ.Υ.Τ.Α που κατασκευάστηκε στην Βλαχέρνα. Η μεταφορά των απορριμμάτων γίνεται με έξοδα των ΟΤΑ. Οστόσο υπάρχει ακόμη κάποια προχειρότητα στην εφαρμογή, μιας και προβλέπεται ένας σταθμός μεταφόρτωσης απορριμμάτων της περιοχής μας στο Βουργαρέλι, ο οποίος ακόμα δεν λειτουργεί. Πέρα από κει όμως χρειάζεται και η δική μας προσπάθεια και ευαισθητοποίηση. Τόσο για τη σωστή διαχείριση και διαλογή των απορριμμάτων, αλλά και για να σταματήσει η γνωστή πρακτική "μακριά τα σκουπίδια απ' την αυλή μου και όπου να 'ναι". Πρέπει να βγάζουμε τα σκουπίδια την καθορισμένη μέρα αποκομιδής, τοποθετημένα σε ειδικές σακούλες και κυρίως να σταματήσει το φαινόμενο να πετάμε ότι μας περισσεύει στο κοντινότερο πλάι, στον "Όχτο", στη "Βασιλική" ή όπου αλλού βρούμε. Δεν φτάνει μόνο να γράφουμε στους κάδους ότι είμαστε καθαρό χωριό, πρέπει να το κάνουμε και πράξη. Τέλος η κοινότητα πρέπει άμεσα να θάψει τα παλιά σκουπίδια που υπάρχουν ακόμα στη χωματερή, ώστε να πάψει για πάντα αυτή η θλιβερή εικόνα για το χωριό.

Κράνα τα θαυματοργά.

Μέχρι τώρα ξέραμε την κρανιά για το πολύ σκληρό ξύλο της, για τις ...βέργες που έφτιαχναν οι δασκαλοι και τρώγαμε ξύλο μικροί και για τα κράνα της. Τον γλυκόξινο καρπό που τον Σεπτέμβριο που ωριμάζαν, αποτέλούσαν το τοπικό μας φρούτο. Επίσης ξέραμε ότι από τα κράνα γίνεται ένα είδος τοπικού λικέρ το «κρανοζούμι». Κι όμως. Σύμφωνα με έρευνες Αμερικανών επιστημόνων ο χυμός από κράνα (cranberries) συστήνεται εδώ και καιρό για να προφυλάσσει από τις μολύνσεις της ουροδόχου κύστης.

Σήμερα, σύμφωνα πάντα με την προκαταρκτική έρευνα που παρουσιάζεται στο 42ο Ετήσιο Meeting της Infectious Diseases Society of America (IDSA), υπάρχουν στοιχεία που δείχνουν πως η ακόμα μεγαλύτερη κατανάλωση αυτού του ξινού ποτού, είναι ευεργετική στην καταπολέμηση των βακτηρίων, που προκαλούν τις πιο συχνές λοιμώξεις τού ουροποιητικού συστήματος (Λ.Ο.Σ). Ένας συγκεκριμένος τύπος τανίνης που βρίσκεται μόνο στα κράνα, εμποδίζει τα βακτήρια να προκαλέσουν λοίμωξη. Η Λ.Ο.Σ είναι μια λοίμωξη οπουδήποτε στο ουροποιητικό σύστημα, συμπεριλαμβανομένων των νεφρών, της κύστης και της ουρήθρας. Το κράνο (cranberry) είναι ένα από τα λίγα εγχώρια φρούτα της Βόρειας Αμερικής, και οι ιθαγενείς Αμερικανοί το χρησιμοποιούσαν για τις αντιβακτηριακές του ιδιότητες. Στην Ελλάδα, ο χυμός από κράνα είναι συνήθως προϊόν εισαγωγής(!) και βρίσκεται στην αγορά συσκευασμένος και σε αρκετά υψηλή τιμή, με την αγγλική ονομασία cranberry juice. Πηγή: <http://www.medicalnewstoday.com/>

Μεγάλη ορειβατική συγκέντρωση στα Θεοδώριανα

Όπως μας ενημέρωσε ο πρόεδρος του ορειβατικού συλλόγου Άρτας Λεωνίδας Σπαής, έχει προγραμματιστεί για το πρώτο Σαββατοκύριακο του Σεπτεμβρίου μεγάλη ορειβατική συγκέντρωση στα Θεοδώριανα. Συγκεκριμένα στις 5 και 6 Ιουνίου, θα συγκεντρωθούν οι ορειβατικοί σύλλογοι Δυτικής Ελλάδας και Ηπείρου. Είναι συνέχεια ορειβατικών συγκεντρώσεων συλλόγων, που πραγματοποιούνται κάθε δύο χρόνια, σε διαφορετικό κάθε φορά μέρος. Για φέτος επιλέχτηκαν τα Τζουμέρκα και τα Θεοδώριανα. Όπως χαρακτηριστικά τόνισε ο πρόεδρος του ορειβατικού συλλόγου Άρτας, οι διακρίσεις

περίπου ορειβάτες θα ακολουθήσουν ένα διήμερο πρόγραμμα ορειβατικών δραστηριοτήτων στα βουνά μας και στις πλούσιες φυσικές ομορφιές μας. Το γεγονός αυτό θα αποτελέσει και μια ευκαιρία να γίνουν περισσότερα γνωστά τα Θεοδώριανα εκτός των άλλων, και σαν τόπος ορειβατικών εναλλακτικών εξορμήσεων και δράσεων. Σαν ΟΡΕΙΝΟΙ είμαστε στη διάθεση του ορειβατικού συλλόγου Άρτας, να βοηθήσουμε με όποιο τρόπο μπορούμε.

Πινελιές ευαισθησίας στο Σκαρπάρι

Γράφαμε σε προηγούμενο φύλλο, για τα ακαλαίτητα τοιμέντινα μπλόκ της Εθνικής οδού Άρτας – Τρικάλων, που έπνιξαν το συνοικισμό Σκαρπάρι. Ότι δεν μπορούσαν να ...σκεφτούν και να πραγματοποιήσουν οι μεγάλες κατασκευαστικές εταιρείες της εθνικής οδού, που δεν φύτεψαν ούτε ένα δεντράκι, το κατάφεραν με τον καλύτερο τρόπο μερικές απλές, απέρητες πινελιές. Έτσι λοιπόν επιστρατεύτηκε η φαντασία, το μεράκι και το ταλέντο. Ανώνυμη καλλιτέχνης, έκασε και ζωγράφισε πέραρι το φθινόπωρο τρία γυμνά δεντράκια πάνω στα μονομπλόκ. Όμως υπάρχει και συνέχεια. Αφού το φθινόπωρο και ο βαρύς χειμώνας πέρασαν, τα ξεγυμνωμένα δεντράκια, είναι και αυτά να πρασινίσουν και να λουλουδιάσουν, μαζί με την ευαισθησία της ανώνυμης ζωγράφου. Ανθισμένες ελπίδες,

& ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

αποτυπωμένες στο γκρίζο και άχαρο του σύγχρονου πολιτισμού μας. Συγχαρητήρια!!!

Προχωράει η αναπαλαίωση του παλιού νερόμυλου

Προχωράνε κανονικά οι εργασίες για την αναπαλαίωση του παλιού υδρόμυλου και την λειτουργία του σαν μουσείο υδροκίνησης. Αρμολογήθηκε όλο το κτίριο εσωτερικά και εξωτερικά. Χτίστηκε ο τοίχος για να τοποθετηθούν τα μαντάνια, που και αυτά κατασκευάζονται. Τοποθετήθηκαν καινούργιες

ξύλινες πόρτες και παράθυρα και έγινε συντήρηση της μιλόπετρας. Απομένουν ακόμα όμως σημαντικές εργασίες. Πρέπει να επισκευαστεί η στέγη, να κατασκευαστεί η «δέση» και ο αγωγός του νερού, να γίνει η νεροτριβή στη θέση που ήταν και η παλιά. Και το σημαντικότερο, να διαμορφωθεί ο εξωτερικός χώρος, με τα ξύλινα γεφυράκια του, τα αυλάκια με το νερό και να χτιστεί και μια πέτρινη βρύση. Αυτά όμως δεν γίνονται απ' τη μια μέρα στην άλλη. Δεν φτάνουν μόνο οι φιλότιμες προσπάθειες του εκκλησιαστικού συμβουλίου, αλλά χρειάζεται και η συνδρομή και βοήθεια όλων μας, με όποιο τρόπο μπορούμε. Είναι σίγουρο ότι αν τελειώσει το φιλόδοξο αυτό σχέδιο, έχει να προσφέρει πολλά στο χωριό και στους επισκέπτες του.

Ο Αλέξης Τσίπρας στα Θεοδώριανα

Τα Τζουμέρκα διάλεξε ο πρόεδρος του Συνασπισμού Αλέξης Τσίπρας να περάσει το τριήμερο της Αποκριάς. Είναι γνωστό άλλωστε, ότι η καταγωγή του είναι από το γειτονικό μας Αθαμάνιο. Επισκέφτηκε και τα Θεοδώριανα, μακριά από κάμερες, δημοσιογράφους και τηλεοπτικές συνεργείες, απόλυσε το τοιπουράκι του περνώντας κάποιες ιδιωτικές στιγμές ηρεμίας, κούβεντιζόντας με τους λιγοστούς επισκέπτες του χωριού. Τα δύσκολα ήρθαν αργότερα.

Φωτοβολταϊκά στη ...στέγη

Επιτρέπεται πλέον και στη χώρα μας το αυτόνομο για άλλες χώρες. Η τοποθέτηση μικρών φωτοβολταϊκών στις στέγες κτιρίων. Σύμφωνα με κοινή Υπουργική απόφαση των συναρμόδιων υπουργείων Οικονομίας, Ανάπτυξης και ΠΕΧΩΔΕ, θα επιτρέπεται σε στέγες σπιτιών, μικρών επιχειρήσεων ή και σε μη άρτια οικοπέδα, η εγκατάσταση ενός μικρού φωτοβολταϊκού μέχρι 10 KW, το οποίο θα προσφέρει ηλεκτρική ενέργεια στο σύστημα. Για την εγκατάσταση δεν θα χρειάζεται καμία άδεια παρά μόνο μια έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας από την πολεοδομία. Το παραγόμενο ηλεκτρικό ρεύμα θα το αγοράζει η ΔΕΗ προς 55 λεπτά την κιλοβατώρα και θα συμψηφίζεται με το λογαριασμό του ηλεκτρικού. Η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών δεν θα επιτρέπεται σε οικισμούς που έχουν χαρακτηριστεί παραδοσιακοί καθώς και σε διατηρήτέα κτίρια. Για να δούμε όμως ένα απλό παράδειγμα. Σήμερα ένα μέσο νοικοκυριό καταναλώνει 5.000-7.000 κιλοβατώρες το χρόνο. Ένας φωτοβολταϊκός σταθμός 1KW παράγει κατά μέσο όρο 1.300 κιλοβατώρες το χρόνο. Άρα το κάθε νοικοκυριό χρειάζεται ένα φωτοβολταϊκό 5 KW. Το κόστος εγκατάστασής του και όλα τα λοιπά έξοδα κοστίζουν περίπου 25.000 ευρώ και

θα παράγει ετησίως 6.500 κιλοβάτ. Η επιφάνεια του δεν θα ξεπερνά τα 80 τ.μ..Ο ιδιοκτήτης του σπιτιού θα εισπράττει από τη ΔΕΗ ετησίως 3.575 ευρώ. Αν υπολογίσουμε ότι το μέσο νοικοκυριό πληρώνει το χρόνο περίπου 700 ευρώ για τους λογαριασμούς ρεύματος, θα κερδίζει περίπου 2.800 ευρώ το χρόνο. Άρα σε οχτώ χρόνια θα έχει γίνει η απόσβεση του κεφαλαίου των 25.000 ευρώ και πλέον θα υπάρχει μόνο καθαρό κέρδος.

Σε κάθε περίπτωση, τα συναρμόδια υπουργεία φαίνεται να κατάλαβαν, ότι η πολιτική των ανεξέλεγκτων αδειοδοτήσεων και φραγματοποιήσεων όλων των ποταμών και ρεμάτων της χώρας και η εγκατάσταση Υ/Η, δεν απέδωσε. Οι μεγάλες

κατασκευαστικές εταιρείες μοιράστηκαν την ...πίτα και τα ποτάμια μας, αλλά ο στόχος μέχρι το 2010 το 20,1% της παραγόμενης ενέργειας να είναι από Α.Π.Ε., δεν επιτεύχθηκε. Έτσι έστω και αργά, προχώρησαν στο αυτόνομο. Στην προώθηση εγκατάστασης μικρών φωτοβολταϊκών στις στέγες, σύστημα που εφαρμόζεται με μεγάλη επιτυχία στη Γερμανία, με σαφώς λιγότερη ηλιοφάνεια από τη δική μας. Πριν όμως σκεφτούν και εφαρμόσουν όλα αυτά, κάποια ποτάμια μας και σπάνια οικοσυστήματα, έχουν ήδη πληρώσει το δικό τους τίμημα με τον φαναισμό τους.

ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ

Έκπληξη μου προκάλεσε αγαπητοί συγχωριανοί η απόφαση της ΚΕΔΚΕ να επιδοτήσει την συγκοινωνία στα Θεοδώριανα κατά το χρονικό διάστημα από 1-11-2008 μέχρι 31-12-2009 με το χρηματικό ποσό των 42.000 Ευρώ. Ένα σεβαστό χρηματικό ποσό για 14 μήνες που σημαίνει:

- Α) Τρεις χιλιάδες (3.000,00) ευρώ το μήνα
 - Β) Δέκα μισθωμένα τουριστικά Λεωφορεία το μήνα (300 ευρώ η μισθώση).
 - Γ) Εκατόν είκοσι (120) μισθωμένα τουριστικά Λεωφορεία το χρόνο ή εκατόν σαράντα (140) για το χρονικό διάστημα των 14 μηνών.
 - Δ) Δωρεάν εισιτήρια για τους επιβάτες.
- Και όμως το θέμα αυτό όταν ήρθε να συζητηθεί στο κοινοτικό συμβούλιο με τίτλο: «Υπογραφή Σύμβασης με το υπεραστικό ΚΤΕΛ Άρτας», επειδή θεωρήσα ότι το χρηματικό αυτό ποσό των 42.000 ευρώ ήταν αρκετά ικανοποιητικό, πρότεινα να μην υπογραφεί η σχετική αυτή σύμβαση με το υπεραστικό ΚΤΕΛ Άρτας αν δεν βρούμε κάποιο τρόπο βελτίωσης της συγκοινωνίας στο χωριό μας ούτως ώστε να δώσουμε ένα κίνητρο και μια ευκαιρία στους συγχωριανούς μας που διαμένουν στην Άρτα και στην ευρύτερη περιοχή και δεν έχουν μέσο μεταφοράς να μπορούν να επισκεφτούν το χωριό τους όχι μόνο τα Σαββατοκύριακα και τους θερινούς μήνες αλλά και τις δύσκολους μήνες του χειμώνα. Η προφορική αυτή εισήγηση που ενώ αρχικά φάνηκε να γίνεται δεκτή στην συνέχεια δεν εισακούστηκε και το θέμα περί της υπογραφής της σχετικής σύμβασης δεν ξαναήρθε για συζήτηση στο Κοινοτικό Συμβούλιο και επειδή μεσολάβησε η παραιτήση μου από το αξίωμα του Αντιπροέδρου (για λόγους που ανέφερα σε προηγούμενο δημοσίευμα) και η απόφαση του Προέδρου του Ιανουαρίου να με θέσει εκτός συνδυασμού, έμεινα να την εντιπώση ότι η σύμβαση αυτή με το υπεραστικό ΚΤΕΛ Άρτας δεν υπογράφηκε από τον Πρόεδρο της Κοινότητας.

Όταν όμως σε κοινοτικό συμβούλιο του μηνός Μαρτίου μας μοίρασαν το πρόγραμμα των δρομολογίων για τα θεοδώριανα έμαθα ότι η σύμβαση αυτή υπογράφηκε από τον Πρόεδρο και το πρόγραμμα που καταρτίστηκε και αποφασίστηκε έγινε με μεγάλη προχειρότητα και δεν βοηθά καθόλου τους χωριανούς που θέλουν να διαμείνουν ένα Σαββατοκύριακο στα θεοδώριανα. Απαράδεκτο κατά τη γνώμη μου αγαπητοί συγχωριανοί το πρόγραμμα που συνέταξε η κοινότητα με το υπεραστικό ΚΤΕΛ Άρτας διότι προτίμησε για να συμπεριληφθούν στα χαρτιά τα ανάλογα χιλιόμετρα και δρομολόγια για την εισπραξη της σχετικής επιδότησης τους μήνες ΙΟΥΝΙΟ- ΙΟΥΛΙΟ-ΑΥΓΟΥΣΤΟ και τις ημέρες ΔΕΥΤΕΡΑ και ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ να γίνονται από Άρτα-Θεοδώριανα δυο(2) δρομολόγια την ημέρα (πρωί-απόγευμα) και κανένα δρομολόγιο τους μήνες ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ-ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ- ΜΑΡΤΙΟ που το χωριό μας έχει την μεγαλύτερη ερήμωση και τα περισσότερα προβλήματα. Γνώμη μου και θέση μου αγαπητοί συγχωριανοί στη συγκεκριμένη περίπτωση ήταν και είναι τους μήνες αυτούς ΔΕΚΕΜΒΡΙ-

Ο-ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ και ΜΑΡΤΙΟ που το χωριό μας έχει την μεγαλύτερη ερήμωση και τα περισσότερα προβλήματα εάν θέλαμε να εκμεταλλευτούμε την σχετική επιδότηση προς όφελος του χωριού μας και όχι προς όφελος του ΚΤΕΛ Άρτας θα έπρεπε να γίνονται δυο (2) δρομολόγια την εβδομάδα ήτοι: Ένα κάθε Παρασκευή 14.00 ώρα από Άρτα- Θεοδώριανα και Ένα κάθε Δευτέρα πρωί 06.00 ώρα από Θεοδώριανα- Άρτα και δεν χρειαζόταν διπλά δρομολόγια τους μήνες Ιούνιο- Ιούλιο και Αύγουστο. Τους μήνες αυτούς που η συγκοινωνία είναι σε καθημερινή βάση αρκούσε ένα δρομολόγιο. Δικαιολογημένα και εύλογα λοιπόν τα σχόλια και η κριτική των συγχωριανών μας στα θεοδοριανίτικα στέκια σχετικά με την ερήμωση και την μείωση χρόνου με το χρόνο των μόνιμων κατοίκων στο χωριό μας τους χειμερινούς μήνες, όσο και την παρουσία τόσο των λοιπών κατοίκων, όσο και των εκλεγμένων στην Κοινοτική Αρχή. Και επειδή το πρόβλημα αυτό με απασχολεί θεωρώ ότι η μετακίνηση είναι ένας παράγοντας για πολλούς συγχωριανούς μας να μην μπορούν να επισκεφτούν το χωριό τους χειμερινούς μήνες είτε λόγω έλλειψης μεταφορικού μέσου είτε λόγω ύπαρξης φόβου λόγω των δύσκολων καιρικών συνθηκών.

Σημασία πάντως έχει πως εμείς που αποφασίσαμε να ασχοληθούμε με τα κοινά και με τα προβλήματα του χωριού μας θα πρέπει να σκεφτόμαστε να μην κάνουμε επιπολαιές ενέργειες και να παίρνουμε καλές αποφάσεις για το χωριό μας. Χρειάζονται θέσεις – απόψεις-προτάσεις που να υλοποιούνται και να δίνουν ζωή στο χωριό μας και τους δύσκολους αυτούς μήνες, όπως: Α. Δημιουργία κάποιας εκδήλωσης τους μήνες αυτούς (π.χ. καθαρά Δευτέρα) Β. Προσφορά από την κοινότητα Χριστουγεννιάτικου- Πρωτοχρονιάτικου γεύματος για τους παρερισκομένους την εποχή αυτή στα Θεοδώριανα. Γ. Συνεργασία της κοινότητας με την εκκλησία για την λειτουργία αυτής χωρίς προβλήματα και όχι να αρκούμαστε μόνο στην αποστολή ευχητηρίων καρτών. Οι ευχές και τα χρόνια πολλά μπορούν να δοθούν αδαπάνης για την κοινότητα μέσω των εφημερίδων που εκδίδει η Αδελφότητα και ο σύλλογος Ορεινών.

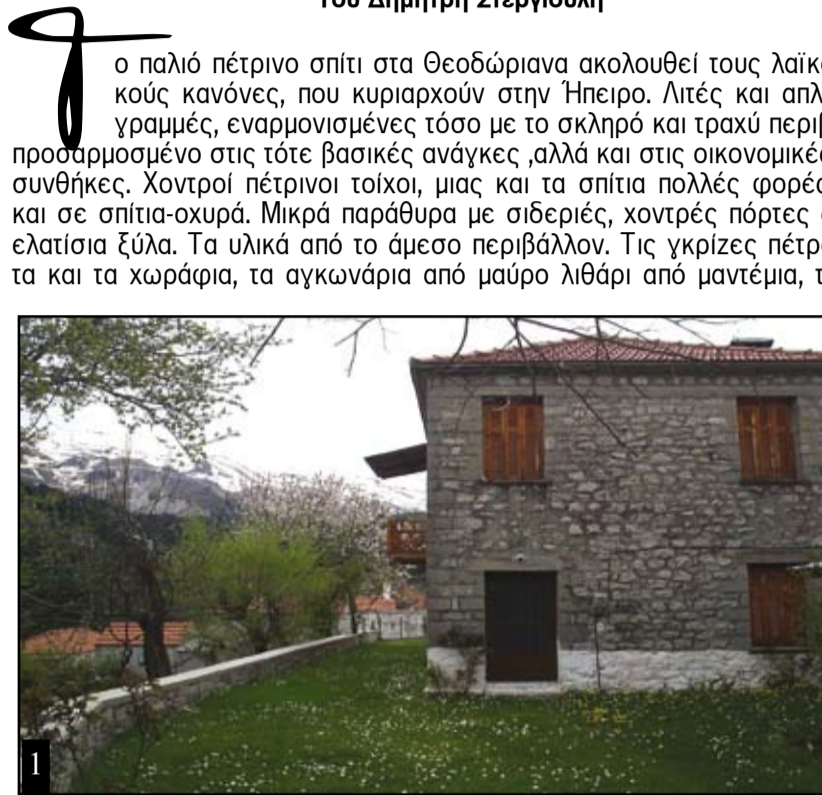
ΕΡΩΤΗΜΑ ΠΡΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η Σύμβαση που υπογράφηκε με το Υπεραστικό ΚΤΕΛ Άρτας έχει διπλά δρομολόγια τους μήνες ΙΟΥΝΙΟ-ΙΟΥΛΙΟ-ΑΥΓΟΥΣΤΟ ή έχει δρομολόγια και τους μήνες ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ-ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ και ΜΑΡΤΙΟ διότι βάσει λογικής τι νόημα έχει όταν αποφασίζεται να βοηθήσει από πλευράς συγκοινωνίας μια άγονη περιοχή να επιδοτείται για τους εύκολους και όχι τους δύσκολους μήνες. Παρακαλώ όπως δημοσιευτεί στην εφημερίδα που εκδίδεται για την ενημέρωση των συγχωριανών. Σας αποστέλλω και το πρόγραμμα δρομολογίων που συνέταξε η κοινότητα για την ενημέρωση των αναγνωστών.

ΣΠΕΡΑΝΕΣ ΚΩΝ-ΝΟΣ
ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΩΝ

Γενική Συνέλευση των ΟΡΕΙΝΩΝ
Το Δ.Σ. του συλλόγου μας καλεί όλα τα μέλη του, την Κυριακή 2 Αυγούστου του 2009, στις 12 το μεσημέρι, στο Δημοτικό σχολείο Θεοδωριανών, σε Τακτική Γενική Συνέλευση. Αν δεν υπάρξει απαρτία, η Γενική Συνέλευση θα γίνει την επόμενη Κυριακή, 9 Αυγούστου την ίδια ώρα και στον ίδιο χώρο.
Το Δ.Σ. των ΟΡΕΙΝΩΝ

Από πέτρα, φτώχεια και πόνο

Του Δημήτρη Στεργιούλη

Το παλιό πέτρινο σπίτι στα Θεοδώρια ακολουθεί τους λαϊκούς αρχιτεκτονικούς κανόνες, που κυριαρχούν στην Ήπειρο. Λιτές και απλές γεωμετρικές γραμμές, εναρμονισμένες τόσο με το σκληρό και τραχύ περιβάλλον, αλλά και προσαρμοσμένο στις τότε βασικές ανάγκες, αλλά και στις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες. Χοντροί πέτρινοι τοίχοι, μιας και τα σπίτια πολλές φορές μετατρέπονταν και σε σπίτια-οχυρά. Μικρά παράθυρα με σιδεριές, χοντρές πόρτες από πελεκημένα ελατσία ξύλα. Τα υλικά από το άμεσο περιβάλλον. Τις γκρίζες πέτρες από τα ρέματα και τα χωράφια, τα αγκωνάρια από μαύρο λιθάρι από μαντέμια, τον άμμο από το ποτάμι και τον ασβέστη από ασβεσταριές κοντά στο χωριό. Το ξύλο για τις ξυλοδεσιές κέδρινα. Πολύ παλιά τα σπίτια ήταν ισόγεια. Κυρίως ένα δωμάτιο μεγάλο για όλες τις ανάγκες. Στις αρχές του προπερασμέ-

Χτύπημα θα δώσει

Πασχαλινή φυγή σε χωριά άδεια και ρημαγμένα

Έτσι που τη ρημάζα, για πόσο ακόμη η ύπαιθρος θα προσφέρεται για μαζικές πασχάλινες αποδράσεις από τις ασφυκτικές μεγαλουπόλεις, με πρώτη την Αθήνα; Ως τότε θα υπάρχον ανοιχτά και φιλόξενα σπίτια στα χωριά μας, σαν γιορτινή, έστο, απαντοχή; Με τα ενσπνάνια ερωτήματα να σε πλεκάνουν, βαθαίνουν τα βήματα. Κι ως πορεύεσαι σε μια οργανωτική φύση, με τον Απρίλη γύρω σου να ξεφαντώνει σε ήχους, μυρωδιές και χρώματα. Δέκα-δώδεκα, όλες κι όλες οι ψυχές στο ένα χωριό, χαμιά τριανταριά στο άλλο. Εξάρτηση τα σημάδια μεγαλοχώρια, όπως τα Προάμια και το Βουγαρέλι. Κι όλα τους με άγρια ομορφιά, σκαρφαλωμένα σε καταπράινες πλαγιές, κομμένα σε απόκοσμες χαράδρες, με ποτάμια και καταρράκτες, στεφανωμένα από χιονισμένες αιχμηρές βουνοκορφές. Κι όλα τους με φορτίο ασήκωτο μύθου, πόνοι και ιστορίας. Για τα Τζουμέρκα, λέω, όπου η τελευταία μας ολιγοήμερη απόδραση. Την ευκαιρία έδωσε, δημοσιογραφική ανήσυχος πάντοτε, ο σκηνοθέτης Στράτος Σταϊνός, με έκθεση ζωγραφικής αυτή τη φορά στη γενέτειρά του Αγία (με τίτλο «Τα εντός μου τοπία» φιλοξενείται στον υποβλητικό χώρο του πολιτιστικού συλλόγου «Ο Μαρτυρής» με πρόεδρο ακαταπόνητο τον Κώστα Δημητρίου).

Μου δάσκαλος Νίκος Βότσης, τον έστειλαν εκδικητικά να υπηρετήσει σε μονοτάξιο, που λειτουργούσε το καλοκαίρι κι έλκινε με τα χιόνια τον χειμώνα. Στα Θεοδώρια, κοινοσημεία γάτο από την κορυφογραμμή της Πίνδου που χωρίζει την Ήπειρο από τη Θεσσαλία. Σε καλό, τελικά, τον βήγξε: Φυματικός άφησε τις φυλακές της Αθήνας και έγινε ταξίτζης μέσα στα έλατα και τη θάλαψη ενός χωριού ρημαγμένου και χαροκαμένου -πρώτη γραμμή πυρός στην Εθνική Αντίσταση και στον Εμφύλιο. Τα Θεοδώρια σε οπτική επαφή με τη Μεσοίοντα, όπου ο θάνατος έπλησε ύπουλο καρτέρι στον Αρη Βελουχιώτη, και σε ίση απόσταση από το Βουγαρέλι, όπου και τα στρατηγείο του Νασιόλεοντα Ζέρβα ... Δεν ζούσε για ο πατέρας, όταν, μετά τη μεταπολίτευση, οι Θεοδωριανίτες της Αθήνας σε ειδική τελετή τίμησαν «τον άξιο δάσκαλο» και φερόθησαν να πείσουν τον γιο του να επισκεφθεί τον τόπο που δίδαξε. Να 'μα, λοιπόν, σαν σε προσάννημα. Λίγους μήνες

Κάποιο από τα ιστορικά μνημεία του χωριού

Το Κοντογιαννέικο (φωτό 2). Χτισμένο το 1921. Το εντυπωσιακότερο ίσως από τα πέτρινα σπίτια του χωριού. Τρίπατο με εσωτερική σκάλα και πολλές κάμαρες. Το Νοέμβριο του 1943 και για κάποιο

Χτύπημα θα δώσει

Χτύπημα θα δώσει

Χτύπημα θα δώσει

πριν συμπληρωθούν 60 χρόνια από τη λήξη του Εμφυλίου -για πρόοθητη συνειδησιακή φρόνηση. Και με το τελευταίο βιβλίο της Μαριένας Πολιτοπούλου «Η μνήμη της πολιορκίας» ανά χείρας. Αστυνομικό πάμ, με απόρρητο φόντο και ουσιαστικό θέμα τον Εμφύλιο. Σπάρταγμα συγκλονιστικό οι τελευταίες σελίδες, με την αναπαράσταση του εγκλήματος, όπου, για να επέλθει η κάθαρση, αναμνησούνται καταλαγιασμένα πάθη και αναυθίζονται αταίριαστα στην επιφάνεια φολιωσμένες από καυρό μνήμες. Απλές, πυρές και μεγάλες οι ολθήσεις που θέλει η συγγραφέας να μας πει: Μέγιστη τραγωδία ο Εμφύλιος, με δεινά ανεπανόρθωτα. Ορφάνεψε ο τόπος απ' ό, τι καλύτερο σε ανθρώπινο δυναμικό είχε γεννήσει κι έμεινε έκτοτε στέφρα η γη, αφού ερημώσαν για πάντα τα χωριά ... Να 'μα τώρα, με τη Λένα, αθώα κι εκπληκτική, στην πλατεία του χωριού με λικαδάκι και χιόνια ολόγυρα σε πα-

Θεοδώρια 1953. Ο δάσκαλος Νίκος Βότσης χορεύει πρώτος στη γιορτή της 28ης Οκτωβρίου (αρχείο Π. Λακκά)

Δίπατο με κατώγι και εξωτερική πέτρινη σκάλα, με τα χαρακτηριστικά μπλέ παράθυρα δεμένα αρμονικά με την πέτρα. Το τσιμέντινο χαγιάτι είναι μετέπειτα προσθήκη, αφού το ξύλινο κατέρρευσε. Στην περίοδο του εμφυλίου επιτάχθηκε και χρησιμοποιήθηκε κι αυτό σαν κρατητήριο.

Η κούλια του Χωριού (Καλιαμήτρου) (φωτό 5). Το αρχιτεκτονικό και ιστορικό κώσημα του χωριού μας στέκεται ακόμα όρθιο. Χτισμένο γύρω στα 1800, διατηρείται όπως ακριβώς ήταν. Στην περίοδο της Τουρκοκρατίας φιλοξενούσε τους Τούρκους αγάδες και φοροεισπράκτορες, όταν επισκέπτονταν τα Θεοδώρια. Δίπατο

νύφηλες κορφές και προμηθειζούς βράχους. Στη μια μεριά της πλατείας το μεγάλο του Λάμπρου, που ήταν μαθητής του πατέρα και τον πανεύει ασταμάτητα καθώς γεμίζει το τραπέζι με πίτες και κοφινά -και μένα, με το λαμίο κόμπι, να μη μου κατεβαίνει μπουνιά. Στην άλλη μεριά, απέναντι, το κιάτοιο σχολείο, σκέτο ρημάδι, ολο χαλάσματος. Τριτάξιο πριν από τον Εμφύλιο, με 150 παιδιά. Μονοτάξιο, με δάσκαλο τον Νίκο Βότση. Τώρα ούτε παιδί ούτε σχολείο ... Το Βουγαρέλι «φωλιάζει σαν ειστός στη μέση του Τζουμέρκου, πνιγμένο στα έλατα και στα πουρνάρια». Οικεία η μελετητική διαδρομή από την Αγία. Την περιγράφει παραστατικά ο Γιάννης Καλοπύζος στον βαθιά σημαντιστικό ιστορικό μυθιστόρημά του «Μιαρέτ», όπου αναυθίζεται εκπληκτικά τη ζωή στην Αγία τις τρεις τελευταίες δεκαετίες ως την απελευθέρωση της (1881). Πλούσιο σε γεννήματα και ζώα μεγαλοχώρι, επί αιώνες, δεν νοσάει τώρα τα παιδιά του. Ανάβουμε ένα κερί στο μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου, όπου ο Καραϊσκάκης, ο Μπακόλας και οι άλλοι οπλαρχηγοί, τον Ιούλιο του 1821, κήρυξαν την επανάσταση σ' αυτή τη γη τη μονίμως στασιμένη με κοφάρια και κόκκαλα μαρτυρών. Ίδεώδης εθελοντής Ξεναγός, καθ' ότα ντόπιος και

διάστημα στέγασε το κλιμάκιο του Γενικού στρατηγείου του ΕΛΑΣ με τον Αρη και τους μαυροσκούφιδες. Το ισόγειο χρησιμοποιήθηκε την περίοδο του εμφυλίου και σαν κρατητήριο.

Το σπίτι του Θανάση Τσιρογιάννη (φωτό 3). Χτίστηκε το 1927. Ανακαινίστηκε πρόσφατα από τον τώρινό του ιδιοκτήτη Παναγιώτη Βεντίστα, έχοντας κρατήσει τον παραδοσιακό του χαρακτήρα. Την περίοδο της κατοχής ήταν η αποθήκη υλικού του ΕΔΕΣ. Στο ξύλινο πάτωμά του ήταν σωριασμένες ληξές, που έφταναν τα εγγλέζικα αεροπλάνα σαν οικονομική βοήθεια προς τον ΕΔΕΣ, οι οποίες φυλάσσονταν νύκτα μέρα. Ίσως εκεί οφειλείται και ο μύθος, που έχει πλαστεί γύρω από κάποιο κρυμμένο θησαυρό, που τάχα βρέθηκε καλύτερα στα θεμέλιά του. Για κάμποσα χρόνια πριν το 1940, λειτουργήσε σαν μακάλικο και τσαρουκάδικο.

Το Παπαγιαννέικο (φωτό 4). Χτίστηκε το 1925. Δίπατο με κατώγι και εξωτερική πέτρινη σκάλα, με τα χαρακτηριστικά μπλέ παράθυρα δεμένα αρμονικά με την πέτρα. Το τσιμέντινο χαγιάτι είναι μετέπειτα προσθήκη, αφού το ξύλινο κατέρρευσε. Στην περίοδο του εμφυλίου επιτάχθηκε και χρησιμοποιήθηκε κι αυτό σαν κρατητήριο.

Η κούλια του Ντζιούνη (Καλιαμήτρου) (φωτό 5). Το αρχιτεκτονικό και ιστορικό κώσημα του χωριού μας στέκεται ακόμα όρθιο. Χτισμένο γύρω στα 1800, διατηρείται όπως ακριβώς ήταν. Στην περίοδο της Τουρκοκρατίας φιλοξενούσε τους Τούρκους αγάδες και φοροεισπράκτορες, όταν επισκέπτονταν τα Θεοδώρια. Δίπατο

δαυλόγος, ο Κώστας μάς οδηγεί πιο πάνω, σ' ένα ξάγαντο πανοραμικό. «Θεωρείται «λεί» ένα από τα δέκα σημεία με την καλύτερη θέα σ' όλο τον κόσμο. Για μένα, βέβαια, το πρώτο ...». Ν' αγναντεύεις ολόγυρα και να μη χορταίνεις το μάτι -κι άλλο μπορεί να 'ναι ο παράδεισος; Και με ποιο παραλαμικό, από ποια κατάρη δεν πλημμυρίζεις από ζωή τούτος ο αφειδίχα προικισμένος από τη φύση τόπος; Μαύρισε κι άλλο η ψυχή στα Αγγιντα, με όλα μας είπε ο (για τρίτη θητεία) δήμαρχος Χρ. Χασιάκος με τον μετρημένο λόγο και τα μελαγχολικά μάτια. Στον γραμικό καταρράκτη (γενέτειρα και του Στ. Τζουμάντα) η κουβέντα. Στο «κοιτοίρι του Μαστροκούστα» με διάκοσμο τα χειρόγραφα αποφθέγματά του («Εάν δεν έχεις, έλα πάνε κι όταν έχεις έλα δίνε»). «Από τους συνταξιοζήτους ατολμειστικά συντηρούνται πια τα χωριά μας. Για πόσο ακόμη; Με 15 μόνο μαθητές το άλλοτε φημισμένο Γυμνάσιο-Λύκειο στα Αγγιντα- ως τότε θα το κρατήσουν ανοιχτό».

Με το στόμα στεφύ κι ανταριασμένη ψυχή βιαζόμουν να φάω στα Προάμια, να χοθό στο «Σεβελόν» του Γιώργου Μεράντζα -έστη εργαλιά σαν τον ίδιο. Ξέρει αυτός. Δεν θα μου πει τη «Μαριόλα» να πλαντάξω ολότελα.

Νεώτερο κτίσμα από αυτό της κούλιας. Χτίστηκε λίγο μετά το 1900. Βαρύ το φορτίο χιονιού πάνω του, όπως εδώ και πάρα πολλούς χειμώνας. Αντιστέκεται ακόμα στο πέρασμα του χρόνου, με μόνο του όπλο το περίτεχνο χτίσιμο και τα γερά του δεσμάτα. Παραδομένο εδώ και χρόνια στην εγκατάλειψη περιμένει καρτερικά το τέλος του.

Το παλιό Σερβενέικο (φωτό 8). Νεώτερο κτίσμα από αυτό της κούλιας. Χτίστηκε λίγο μετά το 1900. Βαρύ το φορτίο χιονιού πάνω του, όπως εδώ και πάρα πολλούς χειμώνας. Αντιστέκεται ακόμα στο πέρασμα του χρόνου, με μόνο του όπλο το περίτεχνο χτίσιμο και τα γερά του δεσμάτα. Παραδομένο εδώ και χρόνια στην εγκατάλειψη περιμένει καρτερικά το τέλος του.

Το Εξάρκειο (φωτό 9). Χτίστηκε το 1932. Βρίσκεται σε άριστη κατάσταση. Με μεράκι και έμπνευση, συνύπαρξη πέτρας, χρωμάτων και λουλουδιών.

Χαμηλότονα και τρυφερά με το «Νανούρισμα» του Κυπριού θα με γαλάνει ... Οι μεγάλοι πολιτικοί ηγέτες μας και τα κόμματα εξουσίας εκπονούν κάθε τόσο μεγαλειώδηλα «σχεδία» για να μας σώσουν -τόρα από την οικονομική κρίση. Δεν δείχνουν να πονούν τούτο τον τόπο. Μάκαρες, τυφλοί και άφρονες δεν θέλουν να δουν τη μέγιστη παθογένεια -γι' αυτό και μας μάσαναν οι Ολυμπιάδες; Διαγραμμένη αγεφύρωσα, από τον Εμφύλιο και δόθε, παραμένει η χώρα -κι άσε την κατεβυθωμένη κρατική τηλεόραση να ρεκαμαίρει τη «Μεγάλη Αλληλεγγύη». Η μισή Ελλάδα (50% του ΑΕΠ, 40% του πληθυσμού, 60% των υπηρεσιών κι αέριο το γκουβέρνο) οργανωμένη στο τιμητικό-πληκτο Λεκανοπέδιο, που πάσχει αθεράπευτα από ασφυξία, υδροεραλισμό και παρασασαζία. Κι η άλλη μισή, με αστικά κέντρα κακέκτυπα της ανθρωποπόρας Αθήνας και απέραντη ερημιά στην πανέμορφη ύπαιθρο. Παράνοια σκέτη ... Γιώργος Βότσης

*Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (13 Απριλίου 2009). Ο Νίκος Βότσης, υπάλληλος του δημοσιογράφου Γεώργιο Βότση, υπηρέτησε σαν δάσκαλος στο μονοθέσιο Δημοτικό Σχολείο Θεοδωριανών το 1953.

Μερικές ακόμα διαψεύσεις του Αθανάσιου Ντάσκα

ΜΕΡΙΚΕΣ ΑΚΟΜΑ ΔΙΑΨΕΥΣΕΙΣ

Από τον Αθανάσιο Ντάσκα

- Σε σχέση της εφημερίδας ΟΡΕΙΝΗ (Φύλλο 23, 9^η Φεβρουάριου 2008-Χειμώνας 2008) με τον ερωτικό τίτλο «1 ο ψέμα και η παραπληροφόρηση έχουν... κοινά ποδοάρια αμφιβριότητα το ζεύγος του οικονομικού οφθαλμού της Κοινωνίας από το Μικρό Υδροηλεκτρικό Έργο (ΜΥΗΕ) της ΜΕΦΑΝΙΚΗΣ των περίπου 40.000 ΕΥΡΩ το χρόνο που αναγράφεται σε διάφορα σχετικά άρθρα τόσο του υπαγοράστου όσο και αναγνώστην μας και σχετικά πρόσφατα στην «Εξέλιξη ανατορευτική ανάπτυξη Ανατολικών Τζουμέρκων», που εκδόθηκε στις 31/10/2008 στην Κοινότητα και είναι συλλογικός φόρος των Θεσσαλονικιών συμπατριωθονομένων και των ΟΡΕΙΝΩΝ. Στο υπέρτι εκθέλω αν και έτσι μετά από δέκα χρόνια στήριξης άρνησης, γίνεται παραβολή του οφθαλμού για την Κοινότητα όμως καταβάλλεται προσπάθεια απομείωσής του σχεδόν στο μισό (1.563 €). Για τη σωστή ενημέρωση κάθε καλίστατου ενδιαφερόμενου εκθέτω περιληπτικά τα ακόλουθα:
 - Από μετρήσεις των παρχών του μέγιστου Γκαϊρού επί βετίε από τη ΔΕΗ και επί ημερομηνία χρονία από τον υπογράφοινα και επί πλέον με συσχέτιση και επέκταση προς το παρελθόν και επί 55 χρόνων (όσα χρόνια λειτουργεί ο μετασχηματιστής σταθμού του ΥΠΕΚΩΔΕ στο χωριό μας) των παρχών με τα εμπορονομικά καταγραφόμενα (βιοαέζ, νάβα κλπ.), έχει προκύψει ότι η παραγωγή ενέργειας από το συγκεκριμένο έργο ανέρχεται κατά μέσο όρο της οβείας σε 17 εκατομμύρια κλοβατώρες (κωθ). Με το 3% του νόμου 3468 (ΦΕΚ129Α/27 6 2008) άρθρο 25 και την τιμή της κωθ που κοστίζει από 1/12/2008 των περίπου 80κωθ προκύπτει το ποσό των 41.000 ΕΥΡΩ.
 - Σε παλαιό/νιο αποτέλεσμα θα καταλήγαμε αν επικρατούσαμε τα αναγραφόμενα στην ΟΡΕΙΝΗ ποσό που έχει εστιάσει η Κοινότητα στα έτη 2006-2007 δεδομένου ότι από το μέσο του 2006 με την ισχύ του συντάξιου νόμου, το ποσοστό ανήλθε από 2 σε 3 δηλαδή 50% και η μισή της κωθ είναι 6 ως 6 λοιπά δηλαδή κατά 30% περίπου ποσό μετά τις σχετικές αρθμωτικές προτάσεις προέχοντων. Μέσος όρος τριετίας (2004-2006) 43.000 ΕΥΡΩ, Μέσος όρος τετραετίας (2004-2007) 36.000 ΕΥΡΩ με την παρατήρηση ότι η χρονιά 2007 ήταν εξαιρετικά ζρή για την περιοχή.
 - Δεν υπάρχει λόγος κοινά ψέμα ή παραπληροφόρηση για να επιμένει σε τόσο υψηλοπρεπείς θα υπήρξε να τους αναζητήσιν στον σχολαστή της εφημερίδας σας που με σπινό κρούστρο ήνα όσα σοφά για τον ίδιο αναπτυξιακό θέματα.
 - Με την εκκωφισή αυτή εκλαμβάνονται, την μέχρι τώρα θέση της εφημερίδας σας για το ΜΥΗΕ την περιοχή καταγγίλις μας σε έλεγε επί υπεύθυνης πληροφορίας (στην οποία θα μπορούσε να αναθεωρήσει) είναι με κάποια συναισθητική και το ανεύθιμη εκθέλι σοα), ή έστω σε υπερβολική ευαισθησία για το περιβάλλον που και πάλι δεν συνάδει με τη φύση και λειτουργία των συγκεκριμένων έργων θα στις παρακαλώσει να έστι καταλάσει και με τη δέουσα ελάνη και ισορροπία την προσηλυτική για το μέλλον του χωριού μας αλλά και τις συγκεκριν κινδύ και πτυχόμα με τις Άνωαώματες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και να ενισχύει και εκού τις προσπάθειες σας ώστε να υποστηρίξουν το τάρχηρο και τα άλλα ΜΥΗΕ που θα αναβάνουν κατακόρυφα την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της περιοχής (εξελικό Μηνιαίο σχέτησης σταθρών – τίτλων της Κοινότητας προς την εταιρεία ΤΕΡΝΑ

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ για καλύτερη σχεδίαση και περαιτέρωτες ωφέλειες έχει κοινοποιηθεί και στην κομμερς σας με την αναφορά αναφερόμενης επιστολής – τριτοσή μου).

Σημειώνω επιπλέον :

- Όπως εξελίσσεται εθνική και παγκόσμια το θέμα της ενέργειας σφενός μεν η τιμή της κωθ και μάλιστα από ΑΠΕ συνεχώς ανεβαίνει για δε το ποσοστό 3% υπάρχουν κοινωνικές πιέσεις να αυξηθεί οπότε η ανατολέωματα για το χωριό μας θα είναι ακόμα ευνοϊκότερα.
- Η θέση θέση της εφημερίδας σας για χρονολογικό στην περιοχή μας (και ο υπογράφων επιστηματολόγη το δικό στη σχετικά αναμύρη τριτοσή του) παράδειξ της κάποιες όχι τόσο ευνοϊκής επίδοσης για το περιβάλλον (πυλώνας, αναβατήρας, δρόμοι κλπ.) δεν συμβιβάζεται με την μέχρι τώρα πολιτική σας για το ΜΥΗΕ που είναι εντελώς φιλική προς το περιβάλλον και αειφόρο ανάπτυξης.

2. Στο ίδιο φύλλο της εφημερίδας σας απορρίπτεται πάλι με ερωτικό τρόπο, το χαρακτηρισμό φασιστική νοοτροπία του ως αποδοχίτη υνωνομένων και ηθικής ή δημοκρατικής δεισιπλοιας δεδομένου ότι θεσμικώς την απάντηση του 1. Αντιγραφή του Πολιτιστικού κ. Ευστράτιου Γαλιάνι σε προσβλητικά για αυτόν χαρακτηρισμό σας.

Δυστυχώς όμως για σας ο χαρακτηρισμός αυτός αναπαράγεται πλήρως προς την πραγματικότητα για την μέχρι σήμερα συμπεριφορά της εφημερίδας σας τοιάλλισον σε ότι αφορά τον υπογράφοινα καθόσον απαιτητικές μου επιστολές σε ανακρίβειες σχετικά με το έργο και τις διαδικασίες αλλά και προβλητικά εύλογα για την προσωπική μου ποίε δεν είδαν το φως της δημοσιότητας στην εφημερίδα σας ώστε να μετρούσαν οι αναγνώστες σας να μαρτυρούσαν σφαιρικά και αντικειμενικές απόψεις για τα σχετικά θέματα. Δυστυχώς όμως η συμπεριφορά σας δόσε από τις επιστολές μου επέτρεψαν στην εφημερίδα σας συστηματικά (πρ από 02/22/2006 με 10/22/10-2/2006 και επί από 14/4/2000 με 16/4/19-4-2000) με την ίδια νύξη

3. Στο ίδιο επίσης φύλλο της εφημερίδας σας φιλοξενείται επιστολή του κ. Γ. Παπαγιάννη όπου χωρίς να γίνει της πολιτικώς του σχετικά με το ΜΥΗΕ τις οποίες έχει σχολιάσει ο κ. Γαλιάνης, αποδέχεται σε ένα φηγο κατέβηκε παραδοσιακή και επιπλέον κριτικός επί έρθει την αφορή διαπιστώσει το το πορίσιό του με τη φύση κ. για να τα οικονομικά ο θανουάσει και ο άλλος.

Προφανώς αν κρίνει κανείς από την επί 10ετία συμπεριφορά και φροσεολογία του κ. Γ. Παπαγιάννη, Οριστικής είναι ο υπογράφων ή κατά ποταίνους χαρακτηρισμούς του ίδιου ο κακός του χωριού, ο Ιούδας, ο νέος Χατζήρας, ο ανδρες οδούς που συμβόλιζε την Κοινότητα για την καινοτομή του ηλιθιούτα ο Νάσος, που με τα φάρσα και τις ενέργειες του κινείται φιλόδοξα τα ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΑ και άλλα τρυφά κομμάτια σε δε άλλος είναι όλοι (ήρωο και ο Γ. Γαλιάνης) που κερδοθήκον υπέρ των ΜΥΗΕ με σκοπό, κατά τον κ. Γ. Παπαγιάννη, να τα οικονομίσουν και αυτοί.

Προβλεπόμενες και για άλλες ενέργειες υποκατάστασης της υπόθεσης και της ηθικής τους, από πέποιε συκοφαντίας, παραποροή τον κ. Γ. Παπαγιάννη ότι όντες συνυποβλή τον δημοσιο, εκ φύσεως λιποδίασις, χωρίς σοβαρές υποχρεώσεις και δεικνύοντας τρίτη ηλικία απορριπτί ή επιλεκτικά αποδοχίμα απουσιών συγκεκριμένες σοβαρών και μεγάλων επιχειρήσεων κοινωνικού και εξωκοινωνικού με πρότασις δυναμικής «να το οικονομίσουν» και όχι από τις προτάσεις – Προτασιακές μελέτες για την ανάπτυξη της

Σχόλιο

Η νέα τρισελιόη επιστολή του κ. Ντάσκα, αναφέρεται ξανά στο ίδιο θέμα κατασκευής των υδροηλεκτρικών έργων, όπως εδώ και δώδεκα χρόνια. Το θέμα αυτό έχει εξαντληθεί, έχει κουράσει τους αναγνώστες αλλά και εμάς τους ίδιους, οι χωριανοί έχουν σχηματίσει και έχουν εκφράσει ξεκάθαρη άποψη. Η υπόθεση κατασκευής νέων υδροηλεκτρικών στα θεοδώριανα έχει τελειώσει. Όλα αυτά βέβαια ο κ. Ντάσκας αδυνατεί να τα καταλάβει. Αναγκάζομαι, για τελευταία φορά, σε ένα σύντομο σχολιασμό της επιστολής του, με την παρακάλεση να πάψει επιτέλους να κουράξει όλους μας με επιστολές,, που δεν έχουν να προσθέσουν τίποτα σε μια υπόθεση τελειωμένη.

Σχόλιο
Η νέα τρισελιόη επιστολή του κ. Ντάσκα, αναφέρεται ξανά στο ίδιο θέμα κατασκευής των υδροηλεκτρικών έργων, όπως εδώ και δώδεκα χρόνια. Το θέμα αυτό έχει εξαντληθεί, έχει κουράσει τους αναγνώστες αλλά και εμάς τους ίδιους, οι χωριανοί έχουν σχηματίσει και έχουν εκφράσει ξεκάθαρη άποψη. Η υπόθεση κατασκευής νέων υδροηλεκτρικών στα θεοδώριανα έχει τελειώσει. Όλα αυτά βέβαια ο κ. Ντάσκας αδυνατεί να τα καταλάβει. Αναγκάζομαι, για τελευταία φορά, σε ένα σύντομο σχολιασμό της επιστολής του, με την παρακάλεση να πάψει επιτέλους να κουράξει όλους μας με επιστολές,, που δεν έχουν να προσθέσουν τίποτα σε μια υπόθεση τελειωμένη.

4. Τελειώνοντας και οι συνέχεις κριτικές πολιτικότερα απάντησής μου σε άλλα του κ. Γ. Παπαγιάννη προς τους τίους Προέδρους της ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ (ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΑ Φύλλο 322 Μάρτιος – Απρίλιος 2006) υποσημείω στον κ. Γ. Παπαγιάννη ότι η πολεμική του ανάπη στα ΜΥΗΕ και τον φηγο από κεία Κοινότη σε συνδυασμό με την καινοτομή του προς την ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ καθώς και τις προσωπικές απόψεις κατά αναγράφοντων του για τις διαγραφικές με υπόν απόψεις τους (ήναξ εκθέλινα από τον θβο ένοστο με τίλους ΕΚΔΕΛΩΡΑ και ΕΚΔΕΛΩΡΕΤΑ) δεν συνιστούν σωστή πολιτική και απάβανον σε βάρος της ανάπτυξης της ιδιαίτερης περιοχής με τον σωβλιόκομο σε βρωμίες πλάτες, γνύσσων και εμπόρισ και όχι ως θανουάσει) ό,τι και τον ανεύθιμη (1η) συνάντη του σχολίου με τα... κοινά ποδοάρια.

Προσηλυτική: Το παρόν στέλλεται για δημοσίωσιση και στα ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΑ καθόσον: η ΟΡΕΙΝΗ, όσον αναφέρεται ήδη, δεν δημοσιεύει μέχρι σήμερα, άρθρα που ανακρίβειες θέα της δημοσιογραφική δεισιπλοιας.

- Το σχολίο της ΟΡΕΙΝΗΣ «το ψέμα και η παραπληροφόρηση έχουν κοινά ποδοάρια» αναφερόταν στην επιστολή του κ. Ευστράτιου Γαλιάνι και στον ισχυρισμό του ότι η κοινότητα εισπράττει 42.000ευρώ το χρόνο από το έργο της ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ και δεν αφορούσε τον κ. Ντάσκα. Το γιατί αναλαμβάνει ο κ. Ντάσκα να επιχειρηματολογήσει για λογαριασμό άλλου, μόνο αυτός το γνωρίζει.

- Η ΟΡΕΙΝΗ δεν έκανε τίποτα περισσότερο από το να δημοσιεύσει τα πρωτότυπα και επίσημα παραστατικά της κοινότητας, όπου δείχνουν ότι τα έσοδα από το έργο κατά μέσο όρο τα έτη 2004-2007 είναι 21.000. Όποιος τα αμφισβητεί ας τα αναζητήσει στην κοινότητα. Για μας η αξία των ποταμιών και των νερών μας δεν είναι αποτέλεσμα αριθμητικών πράξεων ούτε κοστολόγηται. Είναι αδιαπραγμάτευτη, διαχρονική και η διασφάλισή της και η μεταβίβασή της αναλλοίωτη στις επόμενες γενιές, απολύτως αναγκαία.

- Ο χαρακτηρισμός φασιστική νοοτροπία της επιστολής του κ. Γαλιάνι αναφερόταν καθαρά και άκριως προσβλητικά στο πρόσωπό μου και επειδή ο κ. Ντάσκας τον επαναλαμβάνει, θα πρέπει να καταλάβει ότι όσα χρόνια εκδίδω ο ίδιος, σαν πρόεδρος του συλλόγου την ΟΡΕΙΝΗ, καμία επιστολή του δεν έλαβα για δημοσίευση. Του θυμίζω επίσης ότι εκφραση φασιστικής νοοτροπίας είναι και όταν οι λίγοι προσαθούν με επιβάλλουν με οποιοδήποτε τρόπο τη γνώμη τους στους πολλούς, ο ένας σε όλους διεκδικώντας το αλάθητο και αγνοώντας συντριπτικές πλειοψηφίες, όπως προσπαθεί ο ίδιος δώδεκα χρόνια τώρα.

- Κάποια στιγμή πρέπει και να εξηγήσει και να αιτιολογήσει στους συγχωριανούς του την μωδιώδη έμνηση του στην υπόθεση αυτή και να αφήσει επιτέλους το χωριό να μονοιάσει.
 Δημήτρης Στεργιούλης

Δημήτρης Στεργιούλης

πραγματοποιήθηκε την Κυριακή (29-3-2009) στην Αθήνα, η ετήσια Γενική Συνέλευση της Αδελφότητας Θεοδωριανών Άρτας, με θέματα τον απολογισμό του απερχόμενου Δ.Σ. και τις αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου συμβουλίου. Δεν έθεσαν ξανά υποψηφιότητα ο νυν πρόεδρος του συλλόγου Τάσος Βελισσαρίου και το μέλος του Δ.Σ. Γιάννης Ντάσκας. Για το νέο Δ.Σ. εκλέχθηκαν οι: Άντα Λακοπούλου πρόεδρος, Κώστας Σκουτέλλας αντιπρόεδρος, Γιώργος Διαμάντης Γενικός Γραμματέας, Στέφανος Παπαντζίκος Ταμίας, Χρήστος Σκουτέλλας, Γρηγόρης Κοντογιάννης και Διώνη Κουτσούκη μέλη. Δημοσιεύουμε παρακάτω μέρος από τον απολογισμό του απερχόμενου Δ.Σ. που παρουσιάσε στην Γενική Συνέλευση ο πρώην πρόεδρος Τάσος Βελισσαρίου. Κείμενο με υψηλούς τόνους αυτοκριτικής, ιδιαίτερα σημαντικό όταν αυτή προέρχεται από νέους ανθρώπους, αλλά και με ευθύτητα λόγου, που δεν διατίθεται να πει πράγματα με τ' όνομά τους θέτοντας πολύ σοβαρά ζητήματα. Κείμενο που χρήζει ιδιαίτερης προσοχής απ' όλους μας.

πολιτικής φύσης που άπτονται των κοινοτικών εκλογών, θέμα το οποίο δεν αφορά και είναι έξω από κάθε λογική του σημερινού Δ.Σ. Για τον λόγο αυτό η Αδελφότητα δαπάνησε ένα μεγάλο ποσό για την νομική εκπροσώπηση της ενώπιον της Αρχής ένα κάλλιστα θα μπορούσε το ποσό αυτό να διατεθεί για άλλους λόγους.

2) Όσον αφορά την εφημερίδα θα γίνουμε γραφικοί λέγοντας για μια ακόμη φορά ότι έμεινε στάσιμη από ποικιλία θεμάτων διότι καμιά καινούργια ιδέα δεν ήρθε, με αποτέλεσμα να διαβάζουμε συνεχώς από συγκεκριμένα πρόσωπα συγκεκριμένα θέματα. Περιμέναμε τουλάχιστον από την νεολαία του χωριού μας να ενισχύσει αυτή την προσπάθεια.

3) Για άλλη μια χρονιά ενισχύθηκε η πράττεια αίματος της Αδελφότητας με την καθιέρωση αμοδοσία. Συνδράμαμε συγχωριανούς μας για να αντιμετωπίσουμε προβλήματα υγείας χωρίς να ρωτήσουμε πόσο μεγάλο σόει έχουν.

4) Σχετικά με τον επίσημο χορό της Αδελφότητας τα δύο τελευταία χρόνια είχαμε μεγάλη προσέλευση συγχωριανών με τα από γιατί χανόμαστε».

Δυστυχώς ο στόχος μας απέτυχε παραγωγώς , όχι μόνο γιατί δεν προσπαθήσαμε από μόνοι μας όσο έπρεπε αλλά και γιατί κάποιιο θεωρούν ότι η Αδελφότητα είναι το όχημα για την προσωπική προβολή και την ανάδειξη τους.

Η Αδελφότητα, φίλες και φίλοι δεν είναι τσιφλική κανενός ανήκει στα Θεοδώριανα και στους γνήσιους Θεοδωριανούς οι οποίοι εργάστηκαν αδιάκοπα και χωρίς καμιά ιδιοτέλεια και τελικά μόνο σε αυτούς αξίζει κάθε τιμή. Αναλαμβάνοντας τα ηνία της Αδελφότητας πριν 2 χρόνια και έχοντας την αμέριστη συμπαράσταση των περισσότερων θυσίασαμε χρόνο από την προσωπική και επαγγελματική μας ζωή, διότι όπως γνωρίζετε όλοι εργαζόμαστε, και έχοντας στο μυαλό μας ότι θα κουβαλήσουμε στις πλάτες μας φορτίο 79 χρόνων, προσπαθήσαμε να δώσουμε μια νέα πνοή στην πορεία της μέσα στον χρόνο.

Σε αυτόν τον δύσκολο αγώνα όχι μόνο δεν βρήκαμε συμπαρασάτες αλλά αντιθέτως κάποιιοι θα ήθελαν να ακολουθήσουμε δικές τους αναχρονιστικές α πόψεις και πρακτικές του παρελθόντος, θεωρώντας ότι μπορούμε να γίνουμε φερόφωνα οποιοσδήποτε θέλει να χρησιμοποιεί την Αδελφότητα για προσωπική χρήση και προβολή.

Κατηγορήθηκα πολλές φορές για λάθος επιλογές, αλλά σας διαβεβαιώνω ότι οι όποιες επιλογές ήταν αποτέλεσμα μωμόφωνης απόφασης του Δ.Σ. και στα πλαίσια αυτό έγιναν όλα τα παραπάνω στα οποία αναφερόθηκα.

Δέχτηκα προσωπική επίθεση ανατία χαρακτηρίζοντας με άνθρωπο χωρίς προσωπικότητα, τους επιστρέφω μεν τον χαρακτηρισμό, αλλά επειδή δεν μπαίνω σε τέτοιες λογικές δεν θα το σχολιάσω περαιτέρω διότι δεν είναι του χαρακτήρα μου. Θεωρώ τον εαυτό μου γνήσιο Θεοδωριανό και θλιβόμιο πραγματικά γιατί το επίπεδο αυτόν των ανθρώπων ήταν αρμόετα στην 79χρονη πορεία της Αδελφότητας.

Όμως νοιάωμ μεγάλη τιμή διότι διετέλεσα πρόεδρος αυτού του ιστορικού συλλόγου και ευχαριστώ από καρδιάς όλους αυτούς που θέλησαν να συμπορευτούν μαζί μου για το καλό της Αδελφότητας. Επειδή όμως οι αρχές και τα πιστεύω μου δεν συνυάδουν με τέτοιου είδους συμπεριφορές και αμαυρώσεις την προσωπικότητα μου δεν μπορώ να συνεχίσω να προσφέρω στην Αδελφότητα.

Εύχομαι στο νέο Δ.Σ. που θα προκύψει από τις σημερινές εκλογές να πετύχει και αυτό θα επιτευχθεί μόνο αν απαλλαγεί από τα καρκινώματα του παρελθόντος. Θα βρισκόμαι πάντοτε εδώ με να βοηθάω και να προσφέρω όταν πια το καρδιά της Αδελφότητας θα έχει αλλάξει ρότα.

Αρχαιρεσίες στην Αδελφότητα

πολλά χρόνια, αν και κάποιιοι εξέφρασαν αντιρρήσεις σχετικά με το κέντρο διασκέδασης χωρίς να υπάρχει ιδιαίτερος λόγος και αυτό αποδεικνύεται από την δική σας παρουσία και τα πολλά συχαρητήρια που εισπράξαμε.

5) Πάγια τακτική της Αδελφότητας είναι, εφόσον τα οικονομικά της το επιτρέπουν , η ενίσχυση συγχωριανών μας οι οποίοι χρειάζονται την βοήθεια της και το αποδεικνύει έμπρακτα παρόλο που και σε αυτό το θέμα κάποιιο εκφράζουν αντιρρήσεις χωρίς λόγο και αιτία.

6) Φέτος διοργανώθηκε εκδήλωση στην Παναγία Προυσιώσιστα στο Καρπενήσι μετά από αρκετά χρόνια αλλά δυστυχώς δεν υπήρξε μεγάλη συμμετοχή σε μια περιοχή ιδιαίτερο θρησκευτικού ενδιαφέροντος και φυσικού κάλλους σε μια προσπάθεια να φέρουμε κοντά τους συγχωριανούς όλων των ηλικιών. Δυστυχώς και για αυτή την προσπάθεια μας οι απόψεις διαστάνα.

Εδώ και δύο χρόνια η σκευάλη δόθηκε σε νέους ανθρώπους με την πεποίθηση ότι η Αδελφότητα θα ανοίξει μια νέα οδούα στην πορεία της και θα προοιγήσει με καινοτόμες ιδέες και πρωτοβουλίες με γνώμονα τον κοινό στόχο όλων, την ανάδειξη του χωριού μας και την σύμφηση των απαναχού Θεοδωριανών. Εδώ θα σας θυμίσουμε να ανατρέξετε στα γραφόμενα συγχωριανών μας που ανήκουν σε προηγούμενα Δ.Σ. οι οποίοι έλεγαν « ελάτε στην Αδελφότητα

Οι τελευταίοι νομάδες των Τζουμέρκων

Του Δημήτρη Στεργιούλη

Πάνε πάρα πολλά χρόνια από τότε που η αγνή και φυσική ζωή των νομάδων κτηνοτρόφων των Τζουμέρκων, ενέπνευε τον Κώστα Κρυστάλλη. Τα πράγματα σήμερα είναι εντελώς διαφορετικά. Η ζωή των κτηνοτρόφων έχει γίνει σκληρή και ανυπόφορη. Τόσο που όχι μόνο δεν την αποζητούν, αλλά την απεύχονται.

Η νομαδική κτηνοτροφία στους αιώνες

Οι νομάδες κτηνοτρόφοι των Τζουμέρκων, αποτελούν την ιστορική συνέχεια των νομάδων κτηνοτρόφων που συναντάμε στα κείμενα του Ομήρου, αλλά και των Δωριέων, που πρώτοι κατοίκησαν στα κράκoura των Τζουμέρκων και η κύρια ασχολία τους ήταν η νομαδική κτηνοτροφία. Ωστόσο, όπως αναφέρει και ο Νίκος Καρατζένης φιλόλογος και συγγραφέας που έχει ασχοληθεί πολύ με την κτηνοτροφία και τα προβλήματά της, η νομαδική κτηνοτροφία των Τζουμέρκων γνώρισε τη μεγαλύτερη ανάπτυξη ανάμεσα στα 1740- 1881. Κι αυτό γιατί το 1740 συγκροτήθηκε το αρματολικί των Τζουμέρκων. Τα πρώοτα βουάα ήταν το καταφιγίο και ορμητήριο των κλεφτών και αρματολόων, οι οποίοι προστάτευαν και πολλές φορές διαφέντευαν κοπάδια και κτηνοτρόφους. Από το Συρράκι μέχρι τα Θεοδώριανα την εποχή αυτή αναπτύχθηκαν 50 μεγάλα τεελιγκάτα και τα πρόβατα ξεπερνούσαν τα 150.000.

Το 1881 με την προσάρτηση της Άρτας στο ελεύθερο ελληνικό κράτος, οι νομάδες κτηνοτρόφοι δέχτηκαν το πρώτο πλήγμα καθώς έχασαν τα χειμερινά λιβάδια που βρισκόταν στη δεξιά όχθη του Αράχθου, που αποτελούσε το σύνορο του ελληνικού και τουρκικού κράτους. Το 1917 με την αγροτική μεταρρύθμιση και την απαλλοτρίωση των τσιφλικιών, τα μεγάλα τεελιγκάτα έχασαν τα απέραντα λιβάδια και τις βοσκήσιμες εκτάσεις του κάμπου, με αποτέλεσμα να διασπαστούν.

Οι νομάδες κτηνοτρόφοι των Τζουμέρκων σήμερα

Όμως η νομαδική κτηνοτροφία στα Τζουμέρκα αντέχει ακόμα και ασκείται με τον πατροπαράδοτο νομαδικό τρόπο. Σ' αυτό έχουν συντελέσει κυρίως δυο παράγοντες. Πρώτα ο ποιμενικός χαρακτήρας του πληθυσμού των Τζουμέρκων, που απ' την αρχαία ακόμα εποχή ασχολούνταν με την κτηνοτροφία και δεύτερο τα βουάα και τα οροπέδια των Τζουμέρκων, που θεωρούνται ιδανικά για το ξεκαλοκαίριασμα των κοπαδιών.

Σήμερα στα Τζουμέρκα υπάρχουν πάνω από διακόσιες οικογένειες νομάδων κτηνοτρόφων και ξεκαλοκαιριάζουν περίπου 80.000 αιγοπρόβατα. Χαρακτηριστικό είναι ότι με την κτηνοτροφία ασχολούνται σήμερα και πολλοί νέοι άνθρωποι, γόνιοι κτηνοτροφικών οικογενειών. Μετακινούνται μαζί με τα κοπάδια τους και δυο φορές το χρόνο. Την άνοιξη για τα βουάα και το φθινόπωρο για τις πεδιάδες της Άρτας και του Ξηρομέρου, στα χειμαδιά. Οι μετακινήσεις παλιότερα ήταν πολύ δύσκολες και κρατούσαν μέρες μιας και γίνονταν πεζή.

Τα πράγματα όμως σιγά σιγά αλλάζουν. Όλο και περισσότεροι κτηνοτρόφοι εγκαταλείπουν τη νομαδική κτηνοτροφία και μένουν μόνιμα στους κάμπους σε εκτάσεις ιδιόκτητες ή νοικιασμένες. Με τον τρόπο αυτό φθίνει η νομαδική κτηνοτροφία και μετατρέπεται σε σταβλισμένη ή ημισταβλισμένη. Χαρακτηριστικό ότι μόνο στα Θεοδώριανα τα τελευταία χρόνια, δέκα κτηνοτρόφοι με ένα σημαντικό αριθμό ζώων, έμειναν μόνιμα πλέον στα χειμαδιά. Αυτό που κρατάει τους υπόλοιπους, είναι η παροχή ενίσχυσης προς τους νομάδες κτηνοτρόφους των ορεινών περιοχών(εξισωτική αποζημίωση) .10 ευρώ το ζώο. Αν σταματήσει η συγκεκριμένη επίδοτηση, ίσως ο ήχος των κυπροκούδων στα Τζουμέρκα και στην Κωστήλάτα να αποτελεί ανάμνηση.

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία στα Θεοδώριανα ξεκαλοκαιριάζουν σήμερα περίπου 17.000 αιγοπρόβατα, όταν το σύνολο του νομού Άρτας είναι σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Νομαρχίας 280.000 και στα χωριά των Τζουμέρκων 80.000. Επίσης μαζί με την Πράμανα και τους Καλλαρύτες τα Θεοδώριανα κατέχουν τα πρώτα στον αριθμό των ζώων. Αν ανατρέξουμε πιο πίσω, θα δούμε ότι το 1961 στα Θεοδώριανα ξεκαλοκαιριάσαν 10.000 πρόβατα, το 1981 ανέβηκαν σε 16.000 πρόβατα, το 2001 έφτασαν τα 16.500. Βλέπουμε δηλαδή ότι η κτηνοτροφία στο χωριό μας κρατάει καλά, μιας και έχουμε αυξητική τάση, που όμως δεν αναμένεται να συνεχιστεί, μιας και τα προβλήματα είναι πολλά και όλο και περισσότεροι κτηνοτρόφοι σκέφτονται τη μόνιμη εγκατάσταση στα χειμαδιά.

Αντίθετα στο συνολικό αριθμό ζώων που ξεκαλοκαιριάζουν στα Τζουμέρκα θα δούμε ότι το 1961 ήταν 174.000 ζώα, το 1981 ήσαν 196.000 και το 2001 ήταν 85.172 αιγοπρόβατα. Παρατηρούμε δηλαδή μια δραματική μείωση

των νομαδικών κοπαδιών. Αρχίζει δηλαδή η κτηνοτροφία να χάνει τον παραδοσιακό νομαδικό της χαρακτήρα, που θέλει τον κτηνοτρόφο συνέχεια μετακινούμενο. Εξαιτίας των σκληρών συνθηκών ζωής, η μορφή της νομαδικής κτηνοτροφίας εγκαταλείπεται και όσοι παραμένουν στο κτηνοτροφικό επάγγελμα προτιμούν να μένουν κάπου μόνιμα να ασχοληθούν με την ημινομαδική ή και σταβλισμένη μορφή της. Προτιμούν πλέον μια ζωή με περισσότερες ανέσεις και ευκολίες, που τους επιτρέπει να έχουν μόνιμη κατοικία και να ζουν κοινωνικά και όχι μεμονωμένη ζωή.

«Ήθελα νάμουν τσέλιγκας, νάμουν κ' ένας σκουτέρης, να πάω να ζήσω στο παντρί, στην ερμιά, στα δάσα, νάχω κοπάδι πρόβατα, νάχω κοπάδι γίδια, κ' ένα σωρό μαντρόσκυλα, νάχω και βοσκοτόπια, να καλοκαίρι στα βουάα, και τον χειμώ στους κάμπους. Νάχω από πάλιουρον βορό και στρουγγά από ροδάμι, νάχω και σε ψηλή κορφή καλύβα από ρουσιάκια, νάχω με τα βοσκόπουλα σε κάθε σκάρον γλέντι, νάχω φλογέρα να λαλώ, ν' αντιλαλούν οι κόμπιοι, νάχω και κόρη όμορφη, στεφανωτήν μου νάχω, να μου βοηθάει στο σάλαγο, να μου βοηθάει στα γρέκια, κι όντας θα τα σταλίζουμε τα δειλιά στα Ίσκιους, στις ρεματίες τη κλωρασιά μαζί της να πλαγιάζω, να με κοιμίζει με φιλιά στους δροσερούς της κόρφους»

Κώστας Κρυστάλλης: «ο τσέλιγκας»

Η ζωή και τα προβλήματα του νομάδα κτηνοτρόφου

Η ζωή του νομάδα κτηνοτρόφου παραμένει και σήμερα σκληρή και ανυπόφορη. Αρκεί να σκεφτούμε ότι δυο φορές το χρόνο από τα «χειμαδιά» στο «ξεκαλοκαίρι» και αντίστροφα, πρέπει να μεταφερθεί ολόκληρο το νοικοκυριό μαζί με το κοπάδι. Εξακολουθούν να μένουν οι περισσότεροι ακόμα μέσα σε πετροκάμβους, σε πρωτόγονες πολλές φορές συνθήκες, χτισμένες σε μεγάλα υψόμετρα, μέχρι τα 2.300 μέτρα, με καιρικές συνθήκες πολύ δύσκολες. Ωστόσο τα τελευταία χρόνια η κατάσταση βελτιώθηκε με τους αγροτικούς δρόμους και η μετακίνησή τους έχει γίνει πιο εύκολη. Όμως η δουλειά του κτηνοτρόφου παραμένει εξαιρετικά δύσκολη. Το κοπάδι σε θέλει 24 ώρες το 24ωρο. Δεν υπάρχει γιορτή ή αργία για τον κτηνοτρόφο. Η νομαδική κτηνοτροφική ζωή δεν αφήνει περιθώρια για κοινωνικές συναναστροφές, ξεκούραση, διακοπές, ψυχαγωγία. Γι αυτό και η δουλειά δεν είναι καθόλου ελκυστική για νέους ανθρώπους. Έχει όμως λοιπόν ο Νίκος Καρατζένης όταν αναφέρει ότι η νομαδική κτηνοτροφία συντηρείται από υπερηλικές και επιδοτήσεις.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε σήμερα οι νομάδες κτηνοτρόφοι αλλά και οι κτηνοτρόφοι γενικότερα είναι πολλά και ποικίλα. Η χαμηλή τιμή που αναγκάζονται να πουλούν το γάλα, το οποίο φτάνει στην κατανάλωση σε υπερδιπλάσια τιμή. Το κόστος παραγωγής, το οποίο έχει

Πηγές:
 Νίκος Καρατζένης: Το μέλλον της κτηνοτροφίας στα Τζουμέρκα.
 Εφημερίδα Καθημερινή: Η νομαδική κτηνοτροφία (Ν. Καρατζένης).
 Εθνική Στατιστική Υπηρεσία
 Ελληνική Οικονομία & κτηνοτροφία-live-pedia.gr
 Παιδαγωγικό Ινστιτούτο: Νομαδική κτηνοτροφία.
 Νομαρχία Άρτας: Στατιστικά στοιχεία.

ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ ΑΡΤΑΣ-ΤΡΙΚΑΛΩΝ. ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ ΤΕΛΟΣ.

Του Γιάννη Παπαγιάννη

Συμπληρώνονται εφέτος εκατόν δέκα χρόνια από το ξεκίνημα του δρόμου Άρτα - Τρίκαλα και θα κάνω μια ιστορική αναδρομή για το μεγάλο αυτό έργο, που ταλαιπώρησε τους δύο νομούς και έπρεπε να περάσει παραπάνω από ένας αιώνας, για να περάσουμε επιτέλους στην κανονική του χάραξη. Το έργο έχει μήκος 165 χιλιόμετρα, τα μισά στο Νομό Άρτας και τα υπόλοιπα στο Νομό Τρικάλων. Έχει επτά σήραγγες, μία στο νομό Άρτας και έξι στο νομό Τρικάλων: Σκορλίγγα - Αγίας Κυριακής - Παχτουρίου - Αετού - Φράγματος - Μεσοχώρας και Γκρόπας, η μεγαλύτερη 1300 μέτρα και η μικρότερη 200.

Ο δρόμος αυτός, ο οποίος έχει τη δική του μακρά ιστορία, συζητείται για πρώτη φορά στην ελληνική Βουλή το έτος 1898 επί πρωθυπουργίας Δημητρίου Ράλλη. Έκτοτε παγώνει, ώσπου το 1931 μπαίνει στο πρόγραμμα δημοσίων έργων και ανατίθεται στην εταιρία «Γεωργόπουλου» η οποία παράλληλα κατασκευάζει την αποστράγγιση του κάμπου της Άρτας και κατασκευάζει από πλευράς Άρτας 32 χιλιόμετρα και από πλευράς Τρικάλων άλλα τόσα. Κάθε χρόνο δίνονται μικρά κονδύλια, ώσπου το 1935 ο δρόμος φτάνει από πλευράς Άρτας στο Παλιόκατουνο και από πλευράς Τρικάλων στα Στουρναρέικα. Ο πόλεμος του 1940 και στη συνέχεια ο εμφύλιος παγώνουν το έργο, ώσπου το 1952 η τότε κυβέρνηση βάζει το δρόμο στον οργανισμό εκτέλεσης κατεπειγόντων έργων για στρατιωτικούς σκοπούς στο σχέδιο Μάρσαλ, με παρέμβαση του τότε αμερικανού πρέσβη Πιουριφί και του στρατηγού Χαρτ και χρηματοδοτείται απ' την

νεολαίοι της Άρτας (Λακόπουλος - Κοντογιώργος - Βαδιδούλης- Βαρσάκης) εκπροσωπώντας αντίστοιχα τα τέσσερα κόμματα ΠΑΣΟΚ - Ένωση Κέντρου- Νέα Δημοκρατία - ΚΚΕ, κάνουν πορεία με τα πόδια από την Άρτα στην Αθήνα, όπου γίνονται δεκτοί με ενθουσιασμό από τους συμπατριώτες μας.

Το 1984 η ΔΕΗ αποφασίζει την κατασκευή του υδροηλεκτρικού φράγματος Μεσοχώρας και ο συμπατριώτης μας διοικητής της ΔΕΗ Δημήτρης Παπαμαντέλλος, ο οποίος κατάγει από την Νεραίδα Τρικάλων, τοποθετεί το μεν φράγμα στη Μεσοχώρα και τον δε σταθμό παραγωγής στη Γλύστρα απέναντι από τα Κάψαλα, τον πρώτο που κατασκευάζεται έτσι στη χώρα μας, η δε σήραγγα είναι η πρώτη μήκους περίπου 8 χιλιομέτρων.

Συγχρόνως ξεκινάνε τα μεγαλύτερα έργα, η σήραγγα Σκορλίγγα μήκους 1230 μέτρων από την εταιρία «Μηχανική» και οι δύο γέφυρες Αλεξίου και Γκούρα από την εταιρία «Τσιμερόπουλος», ενώ γίνεται η μελέτη και του

υπόλοιπου τμήματος, καθώς και οι απαλλοτριώσεις. Τέλος, στις δεκαετίες του 1990 και του 2000 γίνονται παράλληλα με την κατασκευή του φράγματος Μεσοχώρας και τα υπόλοιπα έργα - σήραγγες όπως είναι σήμερα. Αυτή είναι η μία χάραξη: Άρτα - Βουργαρέλι - Κάψαλα - Μεσοχώρα - Βαθύρεμα - Γκρόπα - Στουρναρέικα - Τρίκαλα. Υπάρχει και η δεύτερη χάραξη: Άρτα - Περούλι - Τρίκαλα που για να ολοκληρωθεί απομένει ακόμη το τμήμα Αρματολικό - Γέφυρα Αλεξίου μήκους 14 χιλιομέτρων, στο οποίο έχουν γίνει οι μελέτες ενώ απομένει η χρηματοδότηση για να ολοκληρωθεί και η οποία θα έχει πρόσβαση και προς την Καλαμπάκα από την περιοχή Τρία Ποτάμια.

Τελευταίες πληροφορίες λένε ότι το τμήμα αυτό εντάχθηκε στο ΕΣΠΑ.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι οι περιοχές αυτές είναι σπάνιας φυσικής ομορφιάς και ιδιαίτερου κάλλους.

Αυτή είναι η ιστορία του μεγάλου αυτού έργου και τα περισσότερα στοιχεία τα πήρα από το βιβλίο «Πενήντα χρόνια στρατιώτης» του συμπατριώτη μας πολιτικού και στρατιωτικού Λεωνίδα Σπαή, ο οποίος κατάγει από το Τετράκωμο Άρτας. Προτείνω δε στους αναγνώστες της εφημερίδας σας, αλλά και στους συμπατριώτες να αφιερώσουν ένα Σαββατοκύριακο και να επισκεφτούν το δρόμο και παράλληλα τη νότια Πίνδο, για να γνωρίσουν τις ομορφιές της πατρίδας μας. Το ιστορικό του δρόμου το αφιερώνω σε όσους αγωνίσθηκαν όλα αυτά τα χρόνια για να γίνει ο δρόμος αυτός πραγματικότητα, αλλά και στους ορεινούς πληθυσμούς της περιοχής Τζουμέρκων και Ασπροποτάμου, οι οποίοι με τα караβάνια τους διέσχισαν την Πίνδο κάτω από αντίξοες συνθήκες, για να τροφοδοτήσουν την ορεινή πατρίδα με τα απαραίτητα και να δημιουργήσουν αυτό τον σπάνιο λαϊκό πολιτισμό.

Φλεβάρης 1975. Ο δημοσιογράφος συγχωριανός μας Γιώργος Λακόπουλος, πορεύεται με τα πόδια στην Αθήνα για τον Άρτα-Τρίκαλα. (αρχείο: Π. Λάκκα)

αμερικανική κυβέρνηση. Το 1958 φτάνει στην περιοχή Ασπροποτάμου με εντολή της κυβέρνησης Καραμανλή, ο μελετητής Πολιτικός Μηχανικός Βασίλης Λουκάκος, ένας από τους καλύτερους της εποχής, ο οποίος μελέτησε τον δρόμο από Κάψαλα έως Μεσοχώρα (μήκους 20 χιλιομέτρων). Τότε κάνει την εμφάνισή του στην περιοχή το πρώτο ελικόπτερο.

Στην εισηγητική του έκθεση ο Λουκάκος αναφέρει: Μελέτησα το δρόμο και από αέρα και από το έδαφος και προτείνω να ακολουθηθεί η χαράδρα του ποταμού Αχελώου, η οποία είναι η καλύτερα προσπελάσιμη, αλλά και σπάνιας φυσικής ομορφιάς. Απαιτείται όμως και μία σήραγγα στη θέση «Σκάλα Σκορλίγγα».

Κατά την επτάχρονη δικτατορία, η MOMA κατασκευάζει έργα και ο δρόμος φτάνει από πλευράς Τρικάλων στο Σκαρπάρι και από πλευράς Άρτας στα Κάψαλα, ενώ γίνεται και παρακαμπτήριος από τη Γλύστρα Τρικάλων. Στην πενταετία 1975 - 1980 γίνονται κινητοποιήσεις, ο δρόμος γίνεται γνωστός σε πανελλήνιο επίπεδο χάρη στον τότε Δήμαρχο Άρτας Νίκο Σιμιτζή, ενώ τέσσερις

Καλοκαιρινές δράσεις των ΟΡΕΙΝΩΝ

«Χωριό δεν είναι μόνο η πλθατεία». Με αυτό σαν σύνθημα συνεχίζουμε την προσπάθεια που ξεκινήσαμε πέρσι με τον καθαρισμό και ανάδειξη του μονοπατιού στο ρέμα «Μαρκς». Για φέτος τον Αύγουστο προγραμματίσαμε τις εξής δραστηριότητες:

- Καθαρισμός του ιστορικού μονοπατιού Αύκος- Αϊ-Λιας Νεραϊδιώτικος.

- Σήμανση του μονοπατιού για Πυραμίδα.

- Καθαρισμός και αποψίλωση του πέτρινου γεφυριού στον Γκούρα.

- Επίσης έχουμε προγραμματίσει μια μικρή επέμβαση στους διδυμούς καταρράχτες μας, ώστε το νερό να μοιράζεται και να μην παρατηρείται το φαινόμενο του καλοκαιριού, ο ένας να μένει χωρίς νερό. Έτσι το θέαμα θα είναι εντυπωσιακό-τερο.

- Τέλος τις μέρες του πανηγυριού θα γίνει στην πλθατεία προβολή βίντεο από το χειμωνιάτικο χωριό και ασπρόμαυρων παλιών φωτογραφιών από το μεγάλο αρχείο φωτογραφίας που έχει δημιουργηθεί. Ένα ταξίδι στο χρόνο και στην ιστορία του χωριού, που θα συγκινήσει.

Οι τελικές ημερομηνίες θα ανακοινωθούν έγκαιρα.

Πρέπει κάποια στιγμή ν' αποφασίσουμε. Χιονίζει το χειμώνα, τι είναι αυτό που πάθαμε. Δεν χιονίζει, γιατί δεν χιόνισε. Ας αφήσουμε τη φύση ήσυχη κι ας κοιτάξουμε εμείς τι θα κάνουμε. Το χιόνι είναι η ομορφιά και ...η δύναμή μας.

Αυτή η σκέψη, να μένει το χειμώνα με δέκα πόντους χιόνι κλειστός ο δρόμος από το Σταυρό, για να έρχονται οι επισκέπτες από τον κάτω δρόμο και να περνάνε από την πλατεία του χωριού δεν ήταν και ...ότι καλύτερο. Ας σοβαρευτούμε.

Πάντως η άλλη φαινή ιδέα να γράφουμε στο INTEPNET, ότι ο δρόμος είναι πάντα κλειστός κι ας μην είναι, για να ...αναγκαστούν να μας φτιάξουν δρόμο, εκφράστηκε σε μένα.

Ο δρόμος. Το ...άλλοθι της οποιασδήποτε ανικανότητάς μας.

Τουλάχιστον κάποιοι επαγγελματίες του χωριού, θα έπρεπε να είναι πιο προσεκτικοί σε ότι γράφουμε στις εφημερίδες. Αν οι ίδιοι παρουσιάζουν τριτοκοσμική την κατάσταση στο χωριό, είναι σαν να βγάζουν τα μάτια με τα ...ίδια τους τα χέρια.

Αληθεύει ότι το κοινοτικό συμβούλιο επικοινωνεί μεταξύ του με επιστολές; Φόρτος εργασίας. Να φέρουμε πίσω το δεύτερο υπάλληλο του Κ.Ε.Π. που πήρε μετάθεση.

Κάποιοι άρχισαν σιγά-σιγά να βλέπουν τις παραβιάσεις της ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ. Ναι, είναι αυτοί που μετά βγαίνουν και κλάδων τους είχαν φέρει στο χωριό. Κι ας μάλλιασε η γλώσσα μας δέκα χρόνια τώρα να λέμε και να καταγγέλλουμε. Φανταστείτε πόσα χρόνια θα τους πάρει να καταλάβουν τα ...υπόλοιπα.

Επιστολή κ. Ντάσκα. Σαν τα παλιά γραμμόφωνα. Δέκα χρόνια κολλημένη η βελόνα. Υδροηλεκτρικά- ΤΕΡΝΑ- υδροηλεκτρικά - ΤΕΡΝΑ -υδροηλεκτρικά - ΤΕΡΝΑ... Δεν θα ξεκολλήσει ποτέ;

«Φώκιες στα Τζουμέρκα». Εύστοχο πρωτοσέλιδο γιαννιώτικης εφημερίδας για την πρόσκληση από το ΥΠΕΧΩΔΕ περιβαλλοντικής οργάνωσης προστασίας της φύκιας, για την εκπροσώπηση στο Φορέα Διαχείρισης του Πάρκου Τζουμέρκων. Όχι οι καρέτα- καρέτα ...έπονται.

Το 100% άγγιξε η πληρότητα των Ξενώνων των Τζουμέρκων το περασμένο Πάσχα.. Στα θεοδώριανα κλειδαμπαρωμένοι. Ο δρόμος χωρίς κανένα πρόβλημα. Δεν είναι στραβός ο γιάλος. Εμείς ...στραβά αρμενίζουμε.

Πάντως είναι σίγουρο ότι το Πάρκο Χειμερινών Δραστηριοτήτων στο λιβάδι το πάλεψε. Τον έβγαλε το χειμώνα. Κι ας μην το βοηθήσαμε όπως έπρεπε....

Ο Σάκης δεν καταλάβαινε τίποτα. Παντός καιρού. Ούτε ένα Σαββατοκύριακο δεν έλειψε το χειμώνα από το χωριό. Με δυο μέτρα χιόνι στο Λιβάδι αυτός.

Κάτι ακούγεται για καινούργιο πέτρινο μνημείο στην πλατεία. Για να μην δούμε πάλι κανένα έκτρωμα με πέτρες διαλογής σε τιμή προσφοράς, υπάρχουν φωτογραφίες από το παλιό μνημείο. Απλή αντιγραφή. Κι όσο για πέτρες γεμάτα τα ρέματα...

Καυχαιολογεί γραπτώς, κοινοτικός σύμβουλος για το αυτονόητο. Εκπροσώπησε την κοινότητα σε εθνικές γιορτές στην πλατεία του χωριού. Προτείνω από τον χρόνο για καλύτερη διευκόλυνση, να καταθέτουμε τα στεφάνια στο ...Μονοπλιό. Μη μας τρώει και το κρύο.

Μωρέ και ...στα μαντριά και στις ...στρούγκες μπορούμε να βάλουμε φωτοβολταϊκά, αρκεί να γλιτώσουμε τα ποταμάκια μας.

Έκλεισε η χωματερή στο χωριό. Όχι πάντως για ν'ανοίξουν δυο τρεις καινούργιες.

Εκεί με τον αποχιονισμό φέτος κάτι ...στράβωσε. Το κοινοτικό μηχανήμα σε απραξία. Τα λεφτά του προϋπολογισμού τέλειωσαν γρήγορα. Ήταν τα χιόνια πολλά; Μπορεί. Αμα του χρόνου είναι περισσότερα; Να πάρουμε όλοι τα φυτάρια από τώρα ή να γίνει ένας καλύτερος προγραμματισμός;

Ενδιαφέρθηκε μέσω ...ΟΡΕΙΝΩΝ φίλος Καπρούτης, και μάλιστα πήγε και κανα δυο φορές στην ΕΡΤ, για να γίνουν τα κρατικά κανάλια στο χωριό, που ήταν χαλασμένα πέντε μήνες. Οι δικόι μας ασχολούνται με τις ...παρατηρίες. Ελπίζω να μην τους δώ να κόβουν και καμιά ...προεγκλογική κορδέλα στον υποσταθμό στο Καραούλι. Θα πέσουν οι κεραίες να μας ...πλακώσουν.

Για γέλια και για ...κλάματα. Ήρθε ο Νομάρχης Άρτας κ. Ρίζος το 2000 στο χωριό και σύμφωνα με τον τότε πρόεδρο κ. Λάππα, έδωσε προφορική(!) εντολή σε εργολάβο να φτιάξει ένα δρόμο και να περάσει από τη Νομαρχία να ...πληρωθεί. Ο εργολάβος, όπως ισχυρίζεται, μετά από προφορική(!) εντολή του κ. Λάππα έφτιαξε το δρόμο και δεν πληρώθηκε ποτέ. Ο τότε πρόεδρος δεν μπήκε στον κόπο να πάει μέχρι τη Νομαρχία να ρωτήσει αν πράγματι ο εργολάβος πληρώθηκε. Αφήνει την υπόθεση να αιωρείται και τη μεταβιβάζει στο επόμενο κοινοτικό συμβούλιο. Ο εργολάβος το 2005 καταθέτει αγωγή κατά της κοινότητας. Με τελεσίδικη δικαστική απόφαση δικαιώνεται και πρέπει η κοινότητα να του καταβάλει σήμερα το χρηματικό ποσό των 45.000 ευρώ και τους ανάλογους τόκους.

Το πιθανότερο. Ο νομάρχης ...έταζε και οι τότε δικόι μας...αγρόν ηγόραζαν.

Περικοπές και συνενώσεις στους Φορείς Διαχείρισης των Εθνικών Πάρκων. Σωστά. Αυτοί έχουν διασπαθίσει μέχρι τώρα τα κρατικά κονδύλια. Κι ας μην έχουν δει ακόμα το ...κρατικό ευρώ.

Αν προχωρήσει η συνένωση των φορέων, άντε να ξεμπλέξεις το λύκο και την αρκούδα με τη μεσογειακή φύκια και τον αργυροπελεκάνο. Τα θεοδώριανα και τους Μελισσοουργούς, με την Ανέζα και την Κορωνησία. Στον ίδιο φορέα Διαχείρισης ...θα ανήκουν.

Μέσω της ιστοσελίδας ερχόμαστε σε επαφή με πολύ ξένο κόσμο, επισκέπτες του χωριού. Ακούμε και τα καλά...ακούμε και τα στραβά. Αυτά πριν βιαστούν κάποιοι να μας πουν ότι ...τα βγάζουμε απ' το μυαλό μας.

Για όλα τα παραπάνω την ευθύνη φέρει ο ...ορεινός. Αυτός που ... βλέπει το χωριό μόνο τον ...Αύγουστο.

ο ορεινός